

SKRÓCONE KWARTALNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

za okres zakończony 30 września 2015 r.

LARQ Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie

Warszawa, 13 listopada 2015 r.

1. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z DOCHODÓW CAŁKOWITYCH

Skonsolidowane sprawozdanie z dochodów całkowitych za okres zakończony dnia 30 września 2015 roku jako dane porównywalne zaprezentowano dane za okres zakończony dnia 30 września 2014 roku (w PLN)

	01.01.2015- 30.09.2015	III kwartał 2015	01.01.2014- 30.09.2014	III kwartał 2014
Działalność kontynuowana				
Przychody ze sprzedaży produktów	33 217 119,60	11 888 701,66	40 666 791,23	20 149 937,90
Przychody ze sprzedaży towarów	-	-	-	-
Przychody ze sprzedaży	33 217 119,60	11 888 701,66	40 666 791,23	20 149 937,90
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	(13 211 465,46)	(4 249 361,66)	(21 526 798,99)	(10 344 048,74)
Wartość sprzedanych towarów	-	-	-	-
Koszt własny sprzedaży	(13 211 465,46)	(4 249 361,66)	(21 526 798,99)	(10 344 048,74)
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	20 005 654,14	7 639 340,00	19 139 992,24	9 805 889,16
Koszty sprzedaży	-	-	-	-
Koszty ogólnego zarządu	(24 579 634,68)	(8 362 663,62)	(16 922 240,50)	(6 750 550,03)
Pozostałe przychody operacyjne	886 386,41	432 732,92	2 035 823,70	304 835,77
Pozostałe koszty operacyjne	(3 195 428,10)	(180 070,86)	(168 560,90)	(2 531,30)
Zysk z działalności operacyjnej	(6 883 022,23)	(470 661,56)	4 085 014,54	3 357 643,60
Przychody i koszty finansowe netto	(1 138 871,82)	(375 120,07)	(1 067 020,85)	(505 183,65)
Udział w wyniku finansowym jednostek stowarzyszonych	-	-	-	-
Zysk (strata) brutto	(8 021 894,04)	(845 781,63)	3 017 993,69	2 852 459,95
Podatek dochodowy cz. bieżąca	(195 645,00)	166 253,00	(842 768,00)	(555 263,00)
Podatek dochodowy cz. odroczonea	(143 021,80)	(233 630,81)	(490 175,43)	(273 114,73)
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	(8 360 560,84)	(913 159,44)	1 685 050,26	2 024 082,22
Działalność zaniechana				
(Strata) za okres z działalności zaniechanej	-	-	-	-
Zysk / (strata) netto za okres	(8 360 560,84)	(913 159,44)	1 685 050,26	2 024 082,22
Inne całkowite dochody:				
Różnice kursowe z przeliczenia operacji zagranicznych	-	-	-	-
Zysk/strata na sprzedaży udziałów Spółki zależnej	-	-	-	-
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	-	-	-	-
Zysk z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych	-	-	-	-
Zyski (straty) aktuarialne z programów emerytalnych - programy określonych świadczeń	-	-	-	-
Udział w innych całkowitych dochodach jednostek wycenianych metodą praw własności	-	-	-	-
Podatek odroczoney dotyczący składników innych całkowitych dochodów	-	-	-	-
Inne całkowite dochody netto	-	-	-	-
CAŁKOWITY DOCHÓD ZA ROK OBROTOWY	(8 360 560,84)	(913 159,44)	1 685 050,26	2 024 082,22
Zysk ogółem przypadający na				
- akcjonariuszy jednostki dominującej	(8 093 990,79)	(1 173 467,12)	1 043 186,77	1 511 848,58
- udziały nie dające kontroli	(266 570,05)	260 307,68	641 863,49	512 233,64
(8 360 560,84)	(913 159,44)	1 685 050,26	2 024 082,22	
Łączne całkowite dochody przypadające na				
- akcjonariuszy jednostki dominującej	(8 093 990,79)	(1 173 467,12)	1 043 186,77	1 511 848,58
- udziały nie dające kontroli	(266 570,05)	260 307,68	641 863,49	512 233,64
(8 360 560,84)	(913 159,44)	1 685 050,26	2 024 082,22	
Zysk/(strata) netto na jedną akcję				
- podstawowy z zysku za okres	(1,15)	(0,13)	0,23	0,28
- podstawowy z zysku z działalności kontynuowanej	(1,15)	(0,13)	0,23	0,28
- rozwodniony z zysku za okres	(1,15)	(0,13)	0,23	0,28
- rozwodniony z zysku z działalności kontynuowanej	(1,15)	(0,13)	0,23	0,28

2. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej za okres zakończony 30 września 2015 roku, 31 grudnia 2014 roku jako dane porównywalne zaprezentowano dane za okres zakończony 30 września 2014 roku.

AKTYWA	30.09.2015	31.12.2014	30.09.2014
Aktywa trwałe (długoterminowe)	28 921 252,88	33 214 024,48	31 376 756,58
Rzeczowe aktywa trwałe	25 015 877,07	24 823 918,48	24 466 963,37
Nieruchomości inwestycyjne	-	-	-
Wartość firmy	1 634 781,88	5 169 849,23	5 169 849,23
Pozostałe wartości niematerialne i prawne	1 883 928,11	2 566 814,02	1 488 969,58
Inwestycje w jednostkach współzależnych i stowarzyszonych	-	-	-
Udziały i akcje	12 372,00	1 212,00	1 212,00
Pozostałe aktywa finansowe	-	-	-
Kaucje z tytułu umów o budowę	-	-	-
Należności handlowe i pozostałe	186 240,09	135 303,46	142 412,05
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	188 053,74	516 927,29	107 350,35
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	21 201 719,97	25 649 511,37	36 382 198,20
Zapasy	971 295,73	320 150,72	-
Należności handlowe i pozostałe	15 505 018,28	15 907 763,43	28 675 876,62
Rozliczenia międzyokresowe - kwoty od odbiorców	2 536 698,75	3 543 927,47	5 000 685,73
Należności z tytułu podatku dochodowego	-	727 460,60	530 000,60
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 831 942,75	4 588 118,89	1 703 531,99
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	356 764,46	562 090,26	472 103,26
Aktywa zakwalifikowane jako przeznaczone do sprzedaży	-	-	-
SUMA AKTYWÓW	50 122 972,85	58 863 535,85	67 758 954,78
PASYWA			
Kapitał własny (przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej)	16 433 429,20	24 592 015,37	25 960 016,47
Kapitał zakładowy	728 450,00	728 450,00	728 450,00
Kapitał z emisji i akcji powyżej ich wartości nominalnej	18 063 513,88	18 063 513,88	18 063 513,88
Pozostałe kapitały	121 962,15	121 962,15	121 962,15
Kapitały zapasowe (z podwyższeń kapitałów)	-	-	-
Zyski zatrzymane	(2 724 607,83)	5 678 089,34	7 046 090,44
Pozostałe kapitały rezerwowe - program opcji menedżerskich	244 111,00	-	-
Kapitały własny akcjonariuszy mniejszościowych	478 740,77	501 411,24	481 618,96
Kapitał własny ogółem	16 912 169,97	25 093 426,61	26 441 635,43
Zobowiązania długoterminowe	15 524 862,85	9 993 745,99	11 125 092,54
Kredyty i pożyczki	4 263 665,37	4 640 350,37	5 676 502,90
Rezerwy długoterminowe	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	105 302,99	188 151,07
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych	8 240,15	8 240,15	8 240,15
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	11 084 382,93	5 049 245,00	5 054 246,58
Dotacje	168 574,40	190 607,48	197 951,84
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe	17 685 940,04	23 776 363,25	30 192 226,81
Kredyty i pożyczki	964 534,38	5 563 054,12	6 403 405,58
Zobowiązania handlowe i pozostałe	13 257 261,67	15 595 933,99	18 699 395,16
Rozliczenia międzyokresowe - kwoty należne odbiorcom	2 346 234,23	630 304,43	2 338 448,37
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	29 197,00	-	233 650,00
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	-	77 786,80	-
Rezerwy	842 406,69	1 511 833,11	2 119 876,90
Dotacje	29 377,44	29 377,44	29 377,44
Pozostałe zobowiązania finansowe	216 928,63	368 073,36	368 073,36
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami trwałymi zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	-	-	-
Stan zobowiązań ogółem	33 210 802,89	33 770 109,24	41 317 319,35
SUMA PASYWÓW	50 122 972,85	58 863 535,85	67 758 954,78

3. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres obrotowy zakończony dnia 30 września 2015 roku jako dane porównywalne zaprezentowano dane za okres zakończony 30 września 2014 roku (w PLN).

	01.01.2015- 30.09.2015	III kwartał 2015	01.01.2014- 30.09.2014	III kwartał 2014
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej				
Zysk/(strata) netto	(8 360 560,85)	(913 159,44)	1 685 050,26	2 024 082,22
Korekty o pozycje:				
Amortyzacja	4 948 847,40	1 823 396,25	2 008 585,00	697 886,11
Odsetki i dywidendy, netto	933 930,56	315 568,12	924 609,39	579 832,28
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej	657 309,17	35 662,71	(390 630,68)	(20 425,56)
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu należności	(1 598 007,48)	(801 760,61)	(26 372 272,22)	(15 819 564,62)
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu zapasów	(644 157,17)	446 655,37	1 477 015,86	(84 749,16)
Zwiększenie/ (zmniejszenie) stanu zobowiązań	186 658,53	(3 237 571,01)	11 973 150,00	9 548 149,48
Zwiększenie/ (zmniejszenie) stanu dotacji	-	-	(22 033,08)	(7 344,36)
Zmiana stanu rezerw	582 207,97	(653 237,11)	121 186,53	762 823,86
Podatek dochodowy zapłacony	-	-	(526 560,00)	(197 460,00)
Zmiany stanu rozliczeń międzyokresowych z tytułu kontr. długoterminowych	1 365 145,55	1 096 950,35	147 797,17	(1 292 622,72)
Pozostałe	374 111,00	246 916,76	-	(173 707,24)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(1 554 515,31)	(1 640 578,61)	(8 974 101,77)	(3 983 099,71)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej				
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	290 537,29	163 951,20	-	-
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(5 241 361,49)	(634 872,65)	(2 680 241,86)	(827 631,61)
Sprzedaż nieruchomości inwestycyjnych	-	-	-	-
Nabycie nieruchomości inwestycyjnych	-	-	-	-
Sprzedaż aktywów finansowych	3 351 781,00	3 351 781,00	329 354,00	-
Nabycie aktywów finansowych	-	5 000,00	(91 500,00)	(90 000,00)
Dywidendy i odsetki otrzymane	-	-	-	-
Splata udzielonych pożyczek	-	-	3 653 400,00	3 002 000,00
Udzielenie pożyczek	(50 000,00)	43 000,00	(2 450 615,40)	(1 913 000,00)
Odsetki od depozytów od lokat	13 188,93	6 131,76	2 719,29	663,89
Pozostałe (otrzymane dotacje)	-	-	(21 092,08)	(6 403,36)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(1 635 854,27)	2 934 991,31	(1 257 976,05)	165 628,92
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej				
Wpływy z tytułu emisji akcji	-	-	1 500,00	(45 972,39)
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	(256 447,72)	(86 709,67)	(132 034,83)	-
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów	-	-	13 771 115,62	6 355 547,96
Splata pożyczek/kredytów	(4 947 140,19)	(2 513 219,39)	(3 609 527,19)	(1 928 889,40)
wpływ z tytułu emisji obligacji	6 000 000,00	-	-	-
Odsetki zapłacone, w tym	(912 516,78)	(287 555,23)	(705 360,89)	(379 417,26)
-aktywowane koszty finansowania zewnętrznego	-	-	-	-
Pozostałe	550 298,13	288 000,00	-	-
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	434 193,44	(2 599 484,29)	9 325 692,71	4 001 268,91
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(2 756 176,14)	(1 305 071,59)	(906 385,11)	183 798,12
Różnice kursowe netto	-	-	-	-
Środki pieniężne na początek okresu	4 588 118,89	3 137 014,34	2 609 917,10	1 519 733,87
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym	1 831 942,75	1 831 942,75	1 703 531,99	1 703 531,99
Ograniczonej możliwości dysponowania	265 500,21		209 071,19	

4. Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres obrotowy zakończony dnia 30 września 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku (w PLN)

	Kapitał akcyjny	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Pozostałe kapitały rezerwowe program opcji menedżerskich	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane	Przypadający na akcjonariuszy mniejszościowych	Kapitał własny ogółem
Na dzień 1 stycznia 2014 r. (po przekształceniu)	728 450,00	18 063 513,88	-	121 962,15	5 471 059,62	254 490,84	24 639 476,49
Korekty błędów	-	-	-	-	-	-	-
Na dzień 1 stycznia 2014 r. (po przekształceniu)	728 450,00	18 063 513,88	-	121 962,15	5 471 059,62	254 490,84	24 639 476,49
Zmiany udziału kontrolującego	-	-	-	-	-	-	-
Zysk lub (strata) okresu	-	-	-	-	(293 888,48)	354 799,44	60 910,96
Emisja akcji	-	-	-	-	-	-	-
Koszty emisji akcji	-	-	-	-	-	-	-
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-
Korekta z konsolidacji	-	-	-	-	500 918,20	(107 879,04)	393 039,16
Nabycie jednostki zależnej	-	-	-	-	-	-	-
Udział akcjonariuszy mniejszościowych	-	-	-	-	-	-	-
Na dzień 31 grudnia 2014 r.	728 450,00	18 063 513,88	-	121 962,15	5 678 089,34	501 411,24	25 093 426,61
Na dzień 1 stycznia 2015 r.	728 450,00	18 063 513,88	-	121 962,15	5 678 089,34	501 411,24	25 093 426,61
Różnice kursowe z konsolidacji	-	-	-	-	-	-	-
Zysk lub (strata) roku	-	-	-	-	(8 093 990,79)	(266 570,05)	(8 360 560,85)
Emisja akcji	-	-	-	-	-	-	-
Koszty emisji akcji	-	-	-	-	-	-	-
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-
Korekta z konsolidacji	-	-	-	-	(263 622,00)	243 899,58	(19 722,42)
Program opcji menedżerskich	-	-	244 111,00	-	-	-	244 111,00
Zbycie jednostki zależnej	-	-	-	-	(45 084,37)	-	(45 084,37)
Na dzień 30 września 2015 r.	728 450,00	18 063 513,88	244 111,00	121 962,15	(2 724 607,83)	478 740,77	16 912 169,97

Dodatkowe informacje i objaśnienia

5. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd spółki dominującej w dniu 13 listopada 2015 roku.

6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem niektórych aktywów trwałych oraz instrumentów finansowych, które są wyceniane według wartości godziwej.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych (PLN), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w PLN.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy LARQ SA. w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, w oparciu o MSR 8 pkt. 8, który zezwala na odstąpienie od zasad zawartych w MSSF w sytuacji, gdy skutek odstąpienia od ich zastosowania nie jest istotny, nie objęto konsolidacją następujących jednostek zależnych:

	Media Power Sp. z o.o.	AWL VIII Sp. z o.o.	Razem
Suma bilansowa na 30.09.2015	60 000	5 000	65 000
Udział procentowy w sumie bilansowej jednostki dominującej (w %)	0,12%	0,01%	0,13%
Przychody za okres 01.01.2015-30.09.2015	-	-	-
Udział procentowy w przychodach jednostki dominującej (w %)	-	-	-
Aktywa netto na 30.09.2015	60 000	5 000	65 000
Wynik finansowy za okres 01.01.2015 - 30.09.2015	-	-	-

Udziały jednostek zależnych nieobjętych konsolidacją prezentowane są w długoterminowych aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży i wycenione zostały według ceny nabycia skorygowanej o odpisy z tytułu utraty wartości.

6.1. Oświadczenie o zgodności i rzetelności Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego

Na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych, Zarząd Spółki dominującej oświadcza, że wedle swojej najlepszej wiedzy, niniejsze kwartalne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi Grupę zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy oraz jej wynik finansowy.

6.2. Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych

Walutą pomiaru Spółki dominującej i walutą sprawozdawczą niniejszych skonsolidowanych sprawozdań finansowych jest złoty polski. Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na koniec okresu sprawozdawczego aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji:

- przychodów ze sprzedaży; jeżeli dotyczą należności z tytułu dostaw i usług,
- kosztu własnego sprzedaży; jeżeli dotyczą zobowiązań z tytułu dostaw i usług,
- pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych, jeżeli dotyczą należności lub zobowiązań z tytułu sprzedaży/zakupu rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych,

d) przychodów (kosztów) finansowych w przypadku pozostałych pozycji aktywów lub pasywów.

Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

Kurs obowiązujący na ostatni dzień okresu	30.09.2015	31.12.2014	30.09.2014
USD	3,7754	3,5072	3,2973
EURO	4,2386	4,2623	4,1755

Kurs średni w danym okresie	30.09.2015	31.12.2014	30.09.2014
USD	3,7646	3,1773	3,1030
EURO	4,1879	4,1893	4,1784

7. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Sporządzając niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe, w stosunku do okresów poprzednich Grupa nie zmieniła dobrowolnie żadnych stosowanych uprzednio zasad rachunkowości.

Zasady rachunkowości stosowane przez Grupę Kapitałową

Zasady konsolidacji

Skonsolidowane skrócone sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe LARQ SA. oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych sporządzone za okres zakończony dnia 30 września 2015 roku. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane chyba, że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Inwestycje w jednostki zależne

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez Spółkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy posiada ona bezpośrednio lub pośrednio, poprzez swoje jednostki zależne, więcej niż połowę liczby głosów w danej spółce, chyba, że możliwe jest do udowodnienia, że taka własność nie stanowi o sprawowaniu kontroli. Sprawowanie kontroli ma miejsce również wtedy, gdy Spółka ma możliwość wpływania na politykę finansową i operacyjną danej jednostki.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane metodą praw własności. Są to jednostki, na które Spółka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jej jednostkami zależnymi, ani wspólnymi przedsięwzięciami. Sprawozdania finansowe jednostek stowarzyszonych są podstawą wyceny posiadanych przez Spółkę dominującą udziałów metodą praw własności. Rok obrotowy jednostek stowarzyszonych i Spółki dominującej jest jednakowy. Spółki stowarzyszone stosują zasady rachunkowości zawarte w Ustawie o rachunkowości. Przed obliczeniem udziału w aktywach netto jednostek stowarzyszonych dokonuje się odpowiednich korekt w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są wykazywane w bilansie według ceny nabycia powiększonej o późniejsze zmiany udziału Spółki dominującej w aktywach netto tych jednostek, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Rachunek zysków i strat odzwierciedla udział w wynikach działalności jednostek stowarzyszonych. W przypadku zmiany ujętej bezpośrednio w kapitale własnym jednostek stowarzyszonych, Spółka dominująca ujmuje swój udział w każdej zmianie i ujawnia go, jeśli jest to właściwe, w sprawozdaniu ze zmian w kapitale własnym.

Udziały we wspólnych przedsięwzięciach

Wspólne przedsięwzięcie jest to relacja umowna, na mocy której Grupa podejmuje działalność gospodarczą podlegającą wspólnej kontroli, a więc taką, w toku której strategiczne decyzje finansowe, operacyjne i polityczne wymagają jednogłośniego poparcia wszystkich stron sprawujących wspólnie kontrolę. Kiedy podmiot należący do Grupy podejmuje bezpośrednio działalność w ramach wspólnego przedsięwzięcia, udział Grupy we wspólnie kontrolowanych aktywach i zobowiązaniach ponoszonych wspólnie z pozostałymi współnikami przedsięwzięcia ujmowany jest w sprawozdaniu finansowym odpowiedniego podmiotu i klasyfikowany zgodnie ze swoim charakterem. Dochód ze sprzedaży lub wykorzystania udziału Grupy w produktach wytworzonych przez wspólnie kontrolowane aktywa oraz udział w kosztach wspólnego przedsięwzięcia ujmuje się w chwili wystąpienia prawdopodobieństwa uzyskania przez Grupę korzyści ekonomicznych związanych z odpowiednimi transakcjami. Wspólne przedsięwzięcia związane z utworzeniem oddzielnego podmiotu, w którym udziały mają wszyscy współnicy, określa się mianem jednostek podlegających wspólnej kontroli. Grupa wykazuje udziały w takich jednostkach w formie konsolidacji proporcjonalnej z wyjątkiem sytuacji, kiedy inwestycja została sklasyfikowana jako przeznaczona do zbycia; w takim przypadku rozlicza się ją zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana”. Udziały Grupy w aktywach, zobowiązaniach, przychodach i kosztach jednostek podlegających wspólnej kontroli łączy się z analogicznymi pozycjami skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Wartość firmy wynikającą z przejęcia udziałów Grupy w jednostce podlegającej wspólnej kontroli rozlicza się zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi w Grupie w odniesieniu do wartości firmy wynikającej z przejęcia jednostki zależnej. Kiedy Grupa prowadzi transakcje z jednostkami podlegającymi wspólnej kontroli, niezrealizowane zyski i straty wykazuje się proporcjonalnie do udziałów Grupy we wspólnym przedsięwzięciu.

Połączenia jednostek gospodarczych

Połączenia jednostek i wyodrębnionych części działalności rozlicza się metodą nabycia. Koszt połączenia jednostek wycenia się w wartości godziwej (na dzień dokonania zapłaty) przekazanych aktywów, poniesionych lub przejętych zobowiązań oraz instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez Grupę w zamian za przejęcie kontroli nad jednostką przejmowaną, powiększonej o koszty bezpośrednio związane z połączeniem jednostek gospodarczych. Dające się zidentyfikować aktywa, zobowiązania i zobowiązania warunkowe jednostki przejmowanej spełniające warunki ujęcia zgodnie z MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych” ujmuje się w wartości godziwej na dzień przejęcia, z wyjątkiem aktywów trwałych (lub grup do zbycia) sklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana”, ujmowanych i wycenianych w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

Przeliczenie pozycji wyrażonych w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane

według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe to środki trwałe:

- 1) które są utrzymywane przez jednostkę w celu wykorzystywania ich w procesie świadczenia usług, w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie umowy najmu, lub w celach administracyjnych,
- 2) które jednostka może wykorzystywać przez czas dłuższy niż rok,
- 3) w stosunku do których istnieje prawdopodobieństwo, iż jednostka uzyska w przyszłości korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem majątkowym,
- 4) wartość ich można określić w sposób wiarygodny.

Rzeczowe aktywa trwałe są wykazywane według ceny nabycia/kosztu wytworzenia i pomniejszone o skumulowaną amortyzację oraz wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Koszty poniesione po wprowadzeniu środka trwałego do użytkowania jak koszty napraw, przeglądów, opłaty eksploatacyjne wpływają na wynik finansowy okresu sprawozdawczego, w którym zostały poniesione.

Do rzeczowych aktywów trwałych zaliczane są m.in.:

- 1) nieruchomości, w tym grunty własne, budowle, budynki oraz lokale będące odrębną własnością,
- 2) maszyny, urządzenia i środki transportu, nośniki reklamowe,
- 3) ulepszenia w obcych środkach trwałych,
- 4) przyjęte do odpłatnego używania lub pobierania pożytków na mocy szczególnych umów (umowy najmu, dzierżawy lub umowy o podobnym charakterze), jeżeli umowa jest zaliczana do leasingu finansowego w rozumieniu MSR 17 pkt 8, tzn. jeżeli następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków z tytułu posiadania przedmiotu leasingu.

Do rzeczowych aktywów trwałych zalicza się również środki trwałe służące ochronie środowiska lub zapewnieniu bezpieczeństwa osób i mienia (MSR 16 pkt 11) oraz specjalistyczne części zamienne o istotnej wartości początkowej i okresie użytkowania powyżej 1 roku.

Jeżeli przy sporządzaniu sprawozdania finansowego zaistniały okoliczności, które wskazują na to, że wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych może nie być możliwa do odzyskania, dokonywany jest przegląd tych aktywów pod kątem ewentualnej utraty wartości. Jeżeli istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości, a wartość bilansowa przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas wartość tych aktywów bądź ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których te aktywa należą jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna odpowiada wyższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej. Przy ustalaniu wartości użytkowej, szacowane przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane do wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka związanego z danym składnikiem aktywów. W przypadku składnika aktywów, który nie generuje wpływów pieniężnych w sposób znacząco samodzielny, wartość odzyskiwalna jest ustalana dla ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego ten składnik należy. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są ujmowane w rachunku zysków i strat w pozycji pozostałe koszty operacyjne.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się, i w razie konieczności – koryguje, na koniec każdego roku obrotowego.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związane z nabyciem lub wytworzeniem składników majątku wymagających znacznego okresu w celu doprowadzenia ich do użytkowania są kapitalizowane jako część kosztu nabycia lub wytworzenia do momentu, w którym aktywa te są gotowe do użytkowania lub sprzedaży. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

Pozostałe koszty finansowania zewnętrznego ujmowane są jako koszty w momencie ich poniesienia.

Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne (grunt, budynek lub część budynku albo oba te elementy), które Spółka traktuje jako źródło przychodów z czynszów lub utrzymuje w posiadaniu ze względu na przyrost ich wartości, względnie obie te korzyści.

Przychody z czynszów z tytułu wynajmu nieruchomości ujmowane są w pozostałych przychodach operacyjnych.

Nieruchomości inwestycyjne wyceniane są zgodnie z zasadami określonymi do wyceny środków trwałych, tj. według cen nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości. Nieruchomości inwestycyjne podlegają amortyzacji wg zasad określonych w pkt. 15.7 dla środków trwałych przeznaczonych na potrzeby jednostki. Amortyzacja oraz koszty utrzymania nieruchomości inwestycyjnych zaliczane są do pozostałych kosztów operacyjnych.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela, zawarcie umowy leasingu operacyjnego lub zakończenie budowy/wytworzenia nieruchomości inwestycyjnej.

W przypadku przeniesienia nieruchomości inwestycyjnej do aktywów wykorzystywanych przez właściciela lub do zapasów, domniemany koszt takiego składnika aktywów, który zostanie przyjęty dla celów jego ujęcia w innej kategorii jest równy wartości godziwej nieruchomości ustalonej na dzień zmiany jej sposobu użytkowania. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez właściciela - Spółkę staje się nieruchomością inwestycyjną, Spółka stosuje zasady opisane w części *Rzeczowy majątek trwały* aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości. W przypadku przeniesienia aktywów z zapasów do nieruchomości inwestycyjnych, różnicę między wartością godziwą nieruchomości ustaloną na ten dzień przeniesienia a jej poprzednią wartością bilansową ujmuje się w zysku lub stracie. Gdy Spółka kończy budowę lub wytworzenie nieruchomości inwestycyjnej, różnicę między ustaloną na ten dzień wartością godziwą tej nieruchomości a jej poprzednią wartością bilansową ujmuje się w zysku lub stracie. Lokale wynajmowane przez Spółkę dominującą Spółkom zależnym nie są uznawane za nieruchomości inwestycyjne.

Leasing i prawo wieczystego użytkowania gruntu

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w bilansie na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Jeżeli umową leasingu objęty jest zarówno grunt, jak i budynki, jednostka odrębnie klasyfikuje każdy z tych elementów jako leasing finansowy lub operacyjny. Ustalając, czy grunt należy zaklasyfikować do leasingu operacyjnego lub finansowego, uwzględnia się fakt, iż grunt ma zwykle nieograniczony ekonomiczny okres użytkowania.

Prawo wieczystego użytkowania gruntu otrzymane przez spółki Grupy nieodpłatnie na podstawie decyzji administracyjnej jest wyłączone z aktywów. W przypadku nabycia takich praw na rynku wtórnym ujmowane są jako wartości niematerialne i amortyzowane w przewidywanym okresie ich użytkowania.

Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki gospodarczej jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej nadwyżkę kosztów połączenia jednostek gospodarczych nad udziałem jednostki przejmującej w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli występują przesłanki wskazujące na utratę wartości. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Utrata wartości ustalana jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, którego dotyczy dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. Strata z tytułu utraty wartości nie podlega odwróceniu w następnym okresie. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Wartości niematerialne

Zalicza się do tej kategorii możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, pozostające pod kontrolą Spółki; powstałe w wyniku zdarzeń zaistniałych w przeszłości, nie posiadające postaci fizycznej, co do których istnieje prawdopodobieństwo, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne, w szczególności:

- 1) licencje, koncesje,
- 2) prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych,
- 3) know-how,
- 4) nabyta wartość firmy,
- 5) koszty prac rozwojowych zakończonych wynikiem pozytywnym,
- 6) przyjęte do używania obce wartości niematerialne na mocy umowy, która jest zaliczana do leasingu finansowego w rozumieniu MSR 17 pkt 8, tzn. jeżeli następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków z tytułu posiadania przedmiotu leasingu,
- 7) niezakończone prace rozwojowe od momentu, kiedy spełniają one kryteria aktywowania określone w MSR 38 pkt 57.

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek gospodarczych jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Spółka ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz

poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w rachunku zysków i strat w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne. W przypadku pozostałych wartości niematerialnych ocenia się co roku, czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości. Okresy użytkowania są także poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od początku roku obrotowego.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie jego wyksięgowania.

Odzyskiwalna wartość aktywów długoterminowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje oceny aktywów pod kątem istnienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki, Grupa dokonuje formalnego oszacowania wartości odzyskiwalnej. W przypadku, gdy wartość bilansowa danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne przewyższa jego wartość odzyskiwaną, uznaje się utratę jego wartości i dokonuje odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna jest jedną z dwóch wartości w zależności od tego, która z nich jest wyższa: wartością godziwą pomniejszoną o koszty zbycia lub wartością użytkową danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Instrumenty finansowe

Instrumenty finansowe

Instrumentem finansowym jest każda umowa, która powoduje powstanie aktywa finansowego u jednej strony i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej strony.

Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe hierarchicznie, zgodnie z trzema głównymi poziomami wyceny według wartości godziwej, odzwierciedlającymi podstawę przyjętą do wyceny każdego z instrumentów.

Hierarchia wartości godziwej kształtuje się następująco:

Poziom 1 - ceny notowań rynkowych z aktywnych rynków dla identycznych aktywów i zobowiązań (np. notowane akcje i obligacje);

Poziom 2 - ceny z aktywnych rynków, lecz inne niż ceny notowań rynkowych - ustalone bezpośrednio (poprzez porównanie z faktycznymi transakcjami) lub pośrednio (poprzez techniki wyceny bazujące na faktycznych transakcjach) - np. większość instrumentów pochodnych;

Poziom 3 - ceny nie pochodzące z aktywnych rynków.

Pozycja instrumentu finansowego w hierarchii wartości godziwej jest uzależniona od najniższej podstawy wyceny wpływającej na ustalenie jego wartości godziwej.

Aktywa finansowe Spółka klasyfikuje do następujących kategorii:

- 1) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- 2) pożyczki i należności,
- 3) aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,

- 4) aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Zobowiązania finansowe dzielone są na:

- 1) zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- 2) zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

Podstawę dokonania klasyfikacji stanowi cel nabycia aktywów finansowych oraz ich charakter. Spółka określa klasyfikację swoich aktywów finansowych przy ich początkowym ujęciu, a następnie poddaje ją weryfikacji na każdy dzień sprawozdawczy.

Aktywa finansowe

Aktywa finansowe wycenia się na moment ich ujęcia w księgach w wartości godziwej. Początkowa wycena powiększana jest o koszty transakcji z wyjątkiem aktywów finansowych zaliczonych do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Koszty transakcyjne ewentualnego zbycia składnika aktywów nie są uwzględniane przy późniejszej wycenie aktywów finansowych. Składnik aktywów finansowych jest wykazywany w bilansie, gdy Grupa staje się stroną umowy (kontraktu), z której to aktywo finansowe wynika.

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją przesłanki wskazujące na utratę wartości składnika aktywów finansowych (lub grupy aktywów finansowych). W przypadku instrumentów zaliczonych do dostępnych do sprzedaży, przy ustalaniu, czy nastąpiła utrata wartości, bierze się pod uwagę między innymi znaczący lub przedłużający się spadek wartości godziwej papieru wartościowego poniżej kosztu.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Kategoria ta obejmuje dwie grupy aktywów: aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Składnik aktywów finansowych zalicza się do kategorii przeznaczonych do obrotu jeżeli nabyty został w celu sprzedaży w krótkim terminie, jeżeli stanowi część portfela, który generuje krótkoterminowe zyski lub też jest instrumentem pochodnym o dodatniej wartości godziwej.

W Spółce do tej kategorii należą przede wszystkim instrumenty pochodne oraz instrumenty dłużne lub kapitałowe, które zostały nabyte w celu ich odsprzedaży w krótkim terminie.

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli wszystkie z następujących warunków są spełnione:

- 1) charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany,
- 2) samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego,
- 3) instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są odnoszone w zysk/stratę netto (tj. instrument pochodny, który jest wbudowany w składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, nie jest wydzielony).

Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w analogiczny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne.

Aktywa zaliczone do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy wyceniane są na każdy dzień sprawozdawczy w wartości godziwej a wszelkie zyski lub straty odnoszone są w przychody lub koszty finansowe. Wyceny instrumentów pochodnych w wartości godziwej dokonuje się na dzień bilansowy oraz na każdy koniec okresu sprawozdawczego w oparciu o wyceny przeprowadzone przez banki realizujące transakcje. Pozostałe aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wycenia się stosując notowania giełdowe, a w przypadku ich braku odpowiednie techniki wyceny, które obejmują: wykorzystanie cen niedawno zawartych transakcji lub cen ofertowych, porównanie do podobnych instrumentów, modele wyceny opcji. Wartość godziwą instrumentów dłużnych stanowią przyszłe przepływy pieniężne zdyskontowane bieżącą rynkową stopą procentową właściwą dla podobnych instrumentów.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. W zależności od ich terminu wymagalności zalicza się je do aktywów trwałych (aktywa wymagalne powyżej w terminie powyżej 1 roku od dnia sprawozdawczego) lub obrotowych (aktywa wymagalne w terminie do 1 roku od dnia sprawozdawczego). Pożyczki i należności są wyceniane na dzień bilansowy według zamortyzowanego kosztu. Do grupy tej Grupa zalicza głównie należności handlowe oraz depozyty bankowe i inne środki pieniężne jak również pożyczki i nabyte, nienotowane instrumenty dłużne, niezliczone do pozostałych kategorii aktywów finansowych.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Aktywa finansowe utrzymywane do upływu terminu wymagalności są to inwestycje o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie zapadalności, co do których Grupa posiada zamiar i możliwość utrzymywania do upływu zapadalności. Grupa zalicza do tej kategorii wyłącznie notowane instrumenty dłużne o ile nie zostały uprzednio zakwalifikowane do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy lub do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są na każdy dzień sprawozdawczy w zamortyzowanym koszcie z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to instrumenty finansowe, inne niż instrumenty pochodne, wyznaczone jako „dostępne do sprzedaży” albo niezaliczone do żadnej z pozostałych kategorii. Do aktywów dostępnych do sprzedaży Grupa zalicza głównie instrumenty dłużne nabyte w celu lokowania nadwyżek finansowych o ile instrumenty te nie zostały zakwalifikowane do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy z uwagi na zamiar krótkiego ich utrzymywania w Grupie. Ponadto Grupa kwalifikuje do tej kategorii inwestycje kapitałowe nie objęte obowiązkiem konsolidacji.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży zalicza się do aktywów trwałych, o ile nie istnieje zamiar zbycia inwestycji w ciągu 1 roku od dnia bilansowego lub do aktywów obrotowych – w przeciwnym wypadku. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są na każdy dzień sprawozdawczy w wartości godziwej a zyski i straty (za wyjątkiem strat z tytułu utraty wartości) ujmowane są w kapitale własnym.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe wycenia się na moment ich ujęcia w księgach w wartości godziwej. W początkowej wycenie uwzględniane są koszty transakcji z wyjątkiem zobowiązań finansowych zaliczonych do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Koszty transakcyjne wyzbycia się składnika zobowiązań finansowych nie są uwzględniane przy późniejszej wycenie tych zobowiązań. Składnik zobowiązań finansowych jest wykazywany w bilansie, gdy Spółka staje się stroną umowy (kontraktu), z której to zobowiązanie finansowe wynika.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Kategoria ta obejmuje dwie grupy zobowiązań: zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu są to zobowiązania, które: zostały zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie lub są częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie, i dla których można potwierdzić generowanie krótkoterminowych zysków lub też stanowią instrumenty pochodne.

W Grupie do zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy należą przede wszystkim instrumenty pochodne o ujemnej wartości godziwej. Zobowiązania zaliczone do zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej wyceniane są na każdy dzień sprawozdawczy w wartości godziwej a wszelkie zyski lub straty odnoszone są w przychody lub koszty finansowe. Wyceny

instrumentów pochodnych w wartości godziwej dokonuje się na dzień bilansowy oraz na każdy koniec okresu sprawozdawczego w oparciu o wyceny przeprowadzone przez banki realizujące transakcje. Wartość godziwą instrumentów dłużnych stanowią przyszłe przepływy pieniężne zdyskontowane bieżącą rynkową stopą procentową właściwą dla podobnych instrumentów.

Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Pozostałe zobowiązania finansowe, niezliczone do zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy zalicza się do zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie. Do kategorii tej Grupa zalicza głównie zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zaciągnięte kredyty i pożyczki. Zobowiązania zaliczone do tej kategorii wycenia się w zamortyzowanym koszcie z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne ujmuje się w wartości godziwej na dzień zawarcia kontraktu, a następnie przeszacowuje do wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Wynikowy zysk lub stratę ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat, chyba że dany instrument pochodny pełni funkcję zabezpieczenia. W takim przypadku moment wykazania zysku lub straty zależy od charakteru powiązania zabezpieczającego. Grupa definiuje określone instrumenty pochodne jako zabezpieczenia wartości godziwej wykazanych aktywów i zobowiązań lub uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań (zabezpieczenia wartości godziwej), zabezpieczenia wysoce prawdopodobnych transakcji prognozowanych, zabezpieczenia od ryzyka różnic kursowych uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań (zabezpieczenia przepływów pieniężnych) lub też jako zabezpieczenia inwestycji netto w jednostki działające za granicą. Instrumenty prezentuje się jako aktywa trwałe lub zobowiązania długoterminowe, jeśli okres pozostały do wymagalności instrumentu przekracza 12 miesięcy i nie przewiduje się, że zostanie on zrealizowany lub rozliczony w ciągu 12 miesięcy. Pozostałe instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa obrotowe lub zobowiązania krótkoterminowe.

Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli wszystkie z następujących warunków są spełnione:

- 1) charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany;
- 2) samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego;
- 3) instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są odnoszone do rachunku zysków i strat.
- 4) Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, które nie są uznane za instrumenty zabezpieczające.

Zakres, w którym zgodnie z MSR 39 cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu) obejmuje również sytuacje gdy waluta umowy zasadniczej jest walutą zwyczajową dla kontraktów zakupu lub sprzedaży pozycji niefinansowych na rynku dla danej transakcji.

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe wycenia się na dzień bilansowy według zamortyzowanego kosztu (tj. zdyskontowane przy użyciu efektywnej stopy procentowej) pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości. W przypadku należności krótkoterminowych o terminie płatności do 365 dni wycena ta odpowiada kwocie należnej zapłaty.

Należności z tytułu dostaw i usług są aktywami finansowymi, nie będącymi instrumentami pochodnymi, o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nie notowanymi na aktywnym rynku. Należności z tytułu dostaw i usług powstają w wyniku podstawowej działalności Grupy.

Pozostałe należności stanowią:

- 1) pożyczki udzielone
- 2) inne należności spełniające definicję aktywów finansowych, w tym:
 - a) lokaty powyżej 3 miesięcy,
 - b) należności z tytułu rozliczenia pochodnych instrumentów finansowych,
 - c) papiery komercyjne oraz dłużne instrumenty finansowe powyżej 3 miesięcy kwalifikowane do kategorii pożyczki i należności,
 - d) należności z tytułu dywidend,
 - e) odsetki od należności
 - f) zaliczki, które będą rozliczone w formie pieniężnej
 - g) pozostałe należności finansowe.
- 3) inne należności nie spełniające definicji aktywów finansowych, w tym:
 - a) przekazane zaliczki na dostawy oraz na środki trwałe, środki trwałe w budowie i wartości niematerialne, które zostaną rozliczone poprzez fizyczną dostawę lub wykonanie usługi,
 - b) należności z tytułu podatków (inne niż należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego),
 - c) należności od pracowników z tytułu podróży służbowych,
 - d) pozostałe należności niefinansowe,
 - e) rozliczenia międzyokresowe czynne.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Należności niestanowiące aktywów finansowych ujmuje się początkowo w wartości nominalnej i wycenia na dzień bilansowy w kwocie wymagającej zapłaty.

Wartość należności jest aktualizowana przy uwzględnieniu stopnia prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego. Odpis z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług tworzy się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że nie będzie można otrzymać wszystkich należnych kwot wynikających z pierwotnych warunków umownych. Ocena, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości należności przeprowadzana jest na bieżąco, po powzięciu informacji o wystąpieniu obiektywnego dowodu, który może determinować utratę wartości, nie rzadziej niż na dzień bilansowy.

Jeżeli istnieją obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości należności wykazywanych według zamortyzowanego kosztu, kwota straty z tytułu utraty wartości ustalana jest jako różnica pomiędzy wartością bilansową aktywa i wartością bieżącą przyszłych strumieni pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o efektywną stopę procentową. Prawdopodobieństwa uzyskania przyszłych strumieni pieniężnych ustalone jest w oparciu o analizę danych historycznych. Prawdopodobieństwo utraty należności ustalone w wyniku szacunków opartych na analizie danych historycznych kwota odpisów może ulec zmniejszeniu w przypadku posiadania przez Zarząd wiarygodnych dokumentów, z których wynika, iż należności zostały zabezpieczone i ich zapłata jest wysoce prawdopodobna.

W szczególności dokonuje się odpisu aktualizującego w wysokości 100% w odniesieniu do należności:

- 1) od dłużników postawionych w stan likwidacji lub upadłości, do wysokości nie objętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem,
- 2) od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli masa dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego w pełnej wysokości roszczenia,

- 3) kwestionowanych przez dłużników oraz z zapłatą których dłużnik zalega do wysokości nie pokrytej gwarancją lub innymi zabezpieczeniami, jeśli ocena sytuacji gospodarczej i finansowej dłużnika wskazuje, że spłata należności w umownej kwocie w najbliższym półroczu nie jest możliwa,
- 4) stanowiących równowartość kwot podwyższających należności, w stosunku do których uprzednio dokonano odpisu aktualizującego w wysokości tych kwot do czasu ich otrzymania lub odpisania,
- 5) przeterminowanych lub nie przeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności, w wiarygodnie oszacowanej kwocie odpisu na nieściągalne należności,
- 6) należności z tytułu wystawionych i nieuregulowanych not odsetkowych.
- 7) należności, których termin wymagalności zapłaty na dzień bilansowy przekroczył 365 dni

Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług ujmują się w pozostałych kosztach operacyjnych, z wyjątkiem odpisów aktualizujących dotyczących należności z tytułu odsetek od należności z tytułu dostaw i usług, które ujmują się w kosztach finansowych. Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość należności ujmują się, jeżeli w kolejnych okresach utrata wartości uległa zmniejszeniu, a wzrost wartości aktywa finansowego może być przypisany do zdarzeń występujących po momencie ujęcia odpisu. W wyniku odwrócenia odpisu wartość bilansowa aktywów finansowych nie może przekraczać wysokości zamortyzowanego kosztu, jaki zostałby ustalony, gdyby uprzednio nie ujęto odpisu z tytułu utraty wartości. Odwrócenie odpisu ujmują się w rachunku zysków i strat jako zmniejszenie kosztów sprzedaży.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nie przekraczającym trzech miesięcy. Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

Aktywa trwałe przeznaczone do zbycia

Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansowa będzie odzyskana raczej poprzez transakcje sprzedaży niż poprzez kontynuowanie użytkowania, pod warunkiem, iż są dostępne do natychmiastowej sprzedaży w obecnym stanie, z zachowaniem warunków, które są zwyczajowo stosowane przy sprzedaży tych aktywów (lub grup do zbycia) oraz ich sprzedaż jest wysoce uprawdopodobniona.

Bezpośrednio przed początkową kwalifikacją składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczony do sprzedaży, dokonuje się wyceny tych aktywów, tj. ustala się ich wartość bilansową zgodnie z przepisami właściwych standardów. Rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne podlegają amortyzacji do dnia reklasyfikacji, a w przypadku wystąpienia przesłanek wskazujących na możliwość wystąpienia utraty wartości, zostaje przeprowadzony test na utratę wartości i w konsekwencji ujęty odpis, zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów”.

Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia), których wartość została ustalona w sposób jak wyżej podlegają przekwalifikowaniu na aktywa przeznaczone do sprzedaży. Na moment przekwalifikowania aktywa te wycenia się według niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia. Różnica z wyceny do wartości godziwej ujmowana jest w pozostałych kosztach operacyjnych. W momencie późniejszej wyceny, ewentualne odwrócenie wartości godziwej ujmują się w pozostałych przychodach operacyjnych.

W przypadku gdy jednostka nie spełnia już kryteriów kwalifikacji składnika aktywów jako przeznaczony do sprzedaży, składnik aktywów, który ujmują się w tej pozycji bilansowej, z której był uprzednio przekwalifikowany i wycenia się go w kwocie niższej z dwóch:

- 1) wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację składnika aktywów jako przeznaczony do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaby ujęta, gdyby składnik aktywów nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży lub
- 2) wartości odzyskiwalnej z dnia podjęcia decyzji o jego nie sprzedawaniu.

Kapitały własne

Kapitały własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami Statutu Spółki.

Kapitał zakładowy wykazywany jest w wysokości wykazywanej w statucie i Krajowym Rejestrze Sądowym. Zadeklarowane, lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wkłady na poczet kapitału. Akcje własne oraz należne wpłaty na poczet kapitału akcyjnego pomniejszają wartość kapitału własnego Spółki.

Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej – kapitał ten stanowią nadwyżki osiągnięte przy emisji, pomniejszone o koszty poniesione w związku z emisją akcji.

Pozostałe kapitały stanowi kapitał z wyceny do wartości godziwej aktywów finansowych zaliczonych do kategorii aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Zyski zatrzymane stanowią: kapitał zapasowy oraz kapitały rezerwowe tworzone z zysku za kolejne lata, niepodzielony zysk lub niepokryta strata z lat ubiegłych (skumulowane zyski/straty z lat ubiegłych), wynik finansowy bieżącego roku obrotowego.

Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według ceny nabycia odpowiadającej wartości godziwej otrzymanych środków pieniężnych, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są następnie wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania.

Zyski i straty są ujmowane w rachunku zysków i strat z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku naliczania odpisu.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania stanowią obecny, wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek, którego wypełnienie, według oczekiwań, spowoduje wypływ środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług obejmują:

- 1) zobowiązania przypadające do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały dostarczone/wykonane oraz zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą;
- 2) rozliczenia międzyokresowe bierne, czyli zobowiązania przypadające do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały dostarczone/wykonane; ale nie zostały opłacone; zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, przy czym kwota lub termin zapłaty są mniej niepewne niż w przypadku rezerw;
- 3) zobowiązania przypadające do zapłaty za materiały i towary, które jeszcze nie zostały dostarczone, ale zgodnie z obowiązującymi warunkami współpracy, znaczące ryzyka i korzyści związane z ich własnością przeszły już na Spółkę;

Pozostałe zobowiązania obejmują:

- 1) zobowiązania spełniające definicję zobowiązań finansowych
 - a) zobowiązania z tytułu wynagrodzeń osobowych;
 - b) zobowiązania z tytułu dywidend;
 - c) zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, jeżeli ich rozliczenie nastąpi w formie pieniężnej;
 - d) zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych itp.;
 - e) bierne rozliczenia międzyokresowe, czyli zobowiązania przypadające do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały dostarczone/wykonane; ale nie zostały opłacone; zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, przy czym kwota lub termin zapłaty są mniej niepewne niż w przypadku rezerw; inne niż zaklasyfikowane do zobowiązań z tytułu dostaw i usług;
- 2) zobowiązania niespełniające definicji zobowiązań finansowych

- a) zobowiązania z tytułu podatków (inne niż zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego, które są prezentowane w bilansie odrębnie), opłat, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publiczno-prawnych;
- b) bierne rozliczenia międzyokresowe inne niż zaklasyfikowane do zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz innych zobowiązań finansowych, w tym oszacowane półroczne opłaty za korzystanie ze środowiska naturalnego w procesie produkcji, dla których moment płatności przypada w okresach późniejszych niż dzień bilansowy i na które nie otrzymano jeszcze decyzji potwierdzającej powstania zobowiązania;
- c) otrzymane zaliczki, które zostaną rozliczone poprzez fizyczną dostawę wyrobów gotowych/towarów lub wykonanie usługi;
- d) zobowiązania wobec pracowników, jeżeli ich uregulowanie nastąpi w innej formie niż poprzez wypłatę środków pieniężnych;
- e) zobowiązania wobec pracowników z tytułu podróży służbowych;
- f) fundusze specjalne, w tym zobowiązanie z tytułu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych po pomniejszeniu o środki pieniężne; należności z tytułu pożyczek z ZFŚS oraz rzeczowe aktywa trwałe będące obiektami socjalnymi;
- g) rozliczenia międzyokresowe przychodów, z wyjątkiem dotacji rządowych prezentowanych w bilansie odrębnie.

Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wycenia się na dzień bilansowy według zamortyzowanego kosztu (tj. zdyskontowane przy użyciu efektywnej stopy procentowej). W przypadku zobowiązań krótkoterminowych o terminie płatności do 365 dni wycena ta odpowiada kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania nie zaliczone do zobowiązań finansowych wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty.

Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

Świadczenia pracownicze

Grupa nie wydziela aktywów, które w przyszłości służyłyby uregulowaniu zobowiązań z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych. Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą.

Wartość przyszłych zobowiązań Spółki z tytułu nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalnych wyliczana jest przy zastosowaniu metody nagromadzonych przyszłych świadczeń z uwzględnieniem prognozowanego wzrostu wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru przyszłych świadczeń, przy założonej stopie dyskonta; założonym prawdopodobieństwie osiągnięcia odpowiedniego stażu pracy (prawdopodobieństwo osiągnięcia uprawnień do nagrody jubileuszowej), pod warunkiem pozostania w stosunku pracy z obecnym pracodawcą, prawdopodobieństwie dożycia przez pracownika wieku emerytalnego (prawdopodobieństwo osiągnięcia uprawnień do jednorazowej odprawy emerytalnej), pod warunkiem pozostania w stosunku pracy z obecnym pracodawcą, prawdopodobieństwie inwalidztwa pracownika przed osiągnięciem wieku

emerytalnego (prawdopodobieństwo osiągnięcia uprawnień do jednorazowej odprawy rentowej), pod warunkiem pozostania w stosunku pracy z obecnym pracodawcą.

Wysokość rezerwy aktualizowana jest raz w roku - na koniec danego roku obrotowego. Korekta zwiększająca lub zmniejszająca wysokość rezerwy odnoszona jest w koszty działalności operacyjnej (świadczenia pracownicze) na podstawie rozdzielnika płac.

Wykorzystanie tego typu rezerw powoduje zmniejszenie rezerwy (nie jest dopuszczalne bieżące obciążenie kosztów działalności kwotami wypłaconych świadczeń z jednoczesną korektą rezerwy na koniec okresu). Rozwiązanie powyższej rezerwy koryguje (zmniejsza) koszty świadczeń pracowniczych.

Świadczenie związane z ustaniem stosunku pracy

W przypadku rozwiązania stosunku pracy pracownikom spółek Grupy przysługują świadczenia przewidziane przez obowiązujące w Polsce przepisy prawa pracy, między innymi ekwiwalent z tytułu niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego oraz odszkodowania z tytułu zobowiązania do powstrzymania się od prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec pracodawcy.

Wysokość rezerwy na ekwiwalent z tytułu niewykorzystanych urlopów aktualizowana jest na ostatni dzień roku obrotowego oraz na ostatni dzień półrocza danego roku obrotowego.

Rezerwy na pozostałe świadczenia związane z ustaniem stosunku pracy tworzone są w momencie ustania stosunku pracy.

Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych z zysku netto

Zgodnie z obowiązującymi spółki Grupy przepisami dotyczącymi wynagradzania możliwe jest przeznaczenie części zysku na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych. W związku z tym, że na dzień bilansowy nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie kwoty zobowiązania Grupa ujmuje koszty świadczeń pracowniczych dotyczących odpisów na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych z zysku netto w kosztach roku obrotowego, w którym podjęta została uchwała o przeznaczeniu części zysku netto na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Pozostałe świadczenia pracownicze

Koszty pozostałych świadczeń pracowniczych są ujmowane w kosztach roku obrotowego, w którym zostały zatwierdzone do wypłaty, gdyż zazwyczaj dopiero w momencie zatwierdzenia kwoty do wypłaty możliwe jest wiarygodne określenie kwoty świadczenia.

Płatności w formie akcji

Płatności w formie akcji rozliczane w instrumentach kapitałowych na rzecz pracowników i innych osób świadczących podobne usługi wycenia się w wartości godziwej instrumentów kapitałowych na dzień ich przyznania.

Wartość godziwą płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych określoną w dniu ich przyznania odnosi się w koszty metodą liniową w okresie nabywania uprawnień, na podstawie oszacowań Grupy co do instrumentów kapitałowych, do których ostatecznie nabędzie prawa. Na każdy dzień bilansowy Grupa weryfikuje oszacowania dotyczące liczby instrumentów kapitałowych przewidywanych do przyznania. Ewentualny wpływ weryfikacji pierwotnych oszacowań ujmuje się w rachunku zysków i strat przez pozostały okres przyznania, z odpowiednią korektą w rezerwie na świadczenia pracownicze rozliczane w instrumentach kapitałowych. Transakcje z innymi stronami dotyczące płatności realizowanych w formie akcji i rozliczanych metodą praw własności wycenia się w wartości godziwej otrzymanych towarów lub usług poza przypadkami, w których wartości tej nie da się wiarygodnie wycenić. W takiej sytuacji podstawą wyceny jest wartość godziwa przyznanych instrumentów kapitałowych wyceniona na dzień otrzymania przez jednostkę towarów lub usług od kontrahenta. W przypadku płatności regulowanych akcjami rozliczanych metodą gotówkową ujmuje się zobowiązanie o wartości proporcjonalnej do udziału w wartości otrzymanych

towarów lub usług. Zobowiązanie to ujmuje się w bieżącej wartości godziwej ustalanej na każdy dzień bilansowy.

Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i podatek akcyzowy oraz rabaty (dyskonta, premie, bonusy).

Wysokość przychodów ustala się według wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej. Przychody wycenia się według wartości zdyskontowanej, w przypadku, gdy wpływ zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny (a za taki uważa się okres uzyskania zapłaty dłuższy niż 365 dni).

Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Sprzedaż towarów i produktów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Świadczenie usług

Przychody z tytułu świadczenia usług, które można wiarygodnie oszacować oraz określić poziom realizacji, są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania.

W przypadku, kiedy wartości umowy nie da się wiarygodnie oszacować, przychody z tytułu umowy ujmuje się w stopniu, w jakim jest prawdopodobne, że poniesione w związku z umową koszty zostaną nimi pokryte. Koszty związane z umową ujmuje się jako koszty okresu, w jakim zostały poniesione. Jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że koszty umowy przekroczą związane z nią przychody, przewidywaną stratę ujmuje się niezwłocznie jako koszt.

Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy gotówkowe przez szacowany okres użytkowania instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

Przychody z tytułu wynajmu

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

Dotacje

Grupa ujmuje dotacje w momencie zaistnienia uzasadnionej pewności, że dotacja zostanie uzyskana oraz że spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki. W celu ujęcia dotacji obydwa powyższe warunki muszą być spełnione łącznie.

Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, odpisywana do rachunku zysków i strat przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować.

Jeżeli dotacja jest formą rekompensaty za już poniesione koszty lub straty, lub została przyznana jednostce gospodarczej celem udzielenia jej natychmiastowego finansowego wsparcia, bez towarzyszących przyszłych kosztów, ujmuje się ją jako przychód w okresie, w którym stała się należna.

Rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne otrzymane w formie dotacji ujmuje się w wartości godziwej.

Podatek dochodowy

Podatek bieżący

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów nie podlegających opodatkowaniu i kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, rezerwa na podatek dochodowy jest tworzona metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i pasywów a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- 1) z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- 2) w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.
- 3) aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych aktywów podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:
- 4) z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- 5) w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki

podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym, a nie w rachunku zysków i strat.

8. Nowe standardy i interpretacje.

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości nr 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” oraz zgodnie z odpowiednimi Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), mającymi zastosowanie do śródrocznej sprawozdawczości finansowej, zaakceptowanymi przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) i Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską i obowiązującym na dzień 30 września 2015 roku.

Porównywalne dane finansowe za okres 9 miesięcy kończący się 30 września 2015 zostały przygotowane w oparciu o te same podstawy sporządzenia sprawozdania finansowego.

Sporządzając śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe jednostka stosuje takie same zasady rachunkowości jak przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, z wyjątkiem zmian do standardów i nowych standardów i interpretacji zatwierdzonych przez Unię Europejską, które obowiązują dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2015 roku:

- Poprawki do MSSF (2010-2012) – zmiany w ramach procedury wprowadzania corocznych poprawek do MSSF,
- Poprawki do MSSF (2011-2013) – zmiany w ramach procedury wprowadzania corocznych poprawek do MSSF,
- Zmiany do MSR 19 „Programy określonych świadczeń: składki pracownicze”.

W 2015 roku Grupa przyjęła wszystkie nowe i zatwierdzone standardy i interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i zatwierdzone do stosowania w UE, mające zastosowanie do prowadzonej przez nią działalności i obowiązujące w okresach sprawozdawczych od 1 stycznia 2015 roku.

Standardy i interpretacje przyjęte przez RMSR, które nie zostały jeszcze zatwierdzone przez UE do stosowania:

- a) MSSF 9 „Instrumenty finansowe” (z 24 lutego 2014 r.) – obowiązujący z odniesieniem do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku.

Nowy standard zastępuje wytyczne zawarte w MSR 39 Instrumenty Finansowe: ujmowanie i wycena, na temat klasyfikacji oraz wyceny aktywów finansowych. Standard eliminuje istniejące w MSR 39 kategorie utrzymywane do terminu wymagalności, dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności. W momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe będą klasyfikowane do jednej z dwóch kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu; lub
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej.

Składnik aktywów finansowych jest wyceniany według zamortyzowanego kosztu jeżeli spełnione są następujące dwa warunki: aktywa utrzymywane są w ramach modelu biznesowego, którego celem jest utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów wynikających z kontraktu; oraz, jego warunki umowne powodują powstanie w określonych momentach przepływów pieniężnych stanowiących wyłącznie spłatę kapitału oraz odsetek od niespłaconej części kapitału.

Zyski i straty z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej ujmowane są w wyniku finansowym bieżącego okresu, z wyjątkiem sytuacji, gdy inwestycja w instrument kapitałowy nie jest przeznaczona do obrotu. MSSF 9 daje możliwość decyzji o wycenie takich instrumentów finansowych, w momencie ich początkowego ujęcia, w wartości godziwej przez inne całkowite

dochody. Decyzja taka jest nieodwracalna. Wyboru takiego można dokonać dla każdego instrumentu osobno. Wartości ujęte w innych całkowitych dochodach nie mogą w późniejszych okresach zostać przekwalifikowane do rachunku zysków i strat.

- b) „Poprawki do MSSF (2012-2014) – zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 lipca 2016 roku.
- c) MSSF 14: Działalność objęta regulacją cen; salda pozycji odroczone – obowiązujący w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 roku.

Standard ten został opublikowany w ramach większego projektu „Działalność o regulowanych cenach”, poświęconego porównywalności sprawozdań finansowych jednostek działających w obszarach, w których ceny podlegają regulacji przez określone organy regulacyjne bądź nadzorcze (w zależności od jurysdykcji do takich obszarów należą często dystrybucja energii elektrycznej i ciepła, sprzedaż energii i gazu, usługi telekomunikacyjne itp.).

MSSF 14 nie odnosi się w szerszym zakresie do zasad rachunkowości dla działalności o regulowanych cenach, a jedynie określa zasady wykazywania pozycji stanowiących przychody bądź koszty kwalifikujące do ujęcia ich w wyniku obowiązujących przepisów w zakresie regulacji cen, a które w świetle innych MSSF nie spełniają warunków ujęcia jako składniki aktywów lub zobowiązania.

Zastosowanie MSSF 14 jest dozwolone wtedy, gdy jednostka prowadzi działalność objętą regulacjami cen i w sprawozdaniach finansowych sporządzanych zgodnie z wcześniej stosowanymi zasadami rachunkowości ujmowała kwoty kwalifikujące się do uznania za „salda pozycji odroczone”.

Zgodnie z opublikowanym MSSF 14 takie pozycje powinny natomiast podlegać prezentacji w odrębnej pozycji sprawozdania z pozycji finansowej (bilansu) odpowiednio w aktywach oraz w pasywach. Pozycje te nie podlegają podziałowi na obrotowe i trwałe i nie są określane mianem aktywów czy zobowiązań. Dlatego „pozycje odroczone” wykazywane w ramach aktywów są określane jako „salda debetowe pozycji odroczone”, natomiast te, które są wykazywane w ramach pasywów – jako „salda kredytowe pozycji odroczone”.

W sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów jednostki powinny wykazywać zmiany netto w „pozycjach odroczone” odpowiednio w sekcji pozostałych dochodów całkowitych oraz w sekcji zysków lub strat (lub w jednostkowym sprawozdaniu z zysków lub strat).

- d) MSSF 15 „Przychody z umów z kontrahentami” – obowiązujący w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2017 roku

MSSF 15 określa, w jaki sposób i kiedy należy rozpoznawać przychody, jak również wymaga od podmiotów stosujących MSSF istotnych ujawnień. Standard wprowadza jednolity model pięciu kroków, oparty na zasadach, który ma być stosowany dla wszystkich umów z klientami przy rozpoznawaniu przychodu.

- e) Poprawka do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” i MSR 41 „Rolnictwo” – Rośliny produkcyjne – obowiązująca w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 roku

Zmiana wnosi, aby rośliny produkcyjne, obecnie w zakresie standardu MSR 41 Rolnictwo, ujmowane były w oparciu o zapisy MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe, tj. przy zastosowaniu modelu ceny nabycia (kosztu wytworzenia) bądź modelu opartego na wartości przeszacowanej. Zgodnie z MSR 41 wszelkie aktywa biologiczne wykorzystywane w działalności rolniczej wycenia się w wartości godziwej pomniejszonej o szacunkowe koszty związane ze sprzedażą.

- f) Poprawka do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” i MSR 38 „Wartości niematerialne”: Wyjaśnienia dotyczące akceptowalnych metod amortyzacji (rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych) – obowiązująca w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 roku

W odniesieniu do amortyzacji środków trwałych przypomniano, że metoda amortyzacja powinna odzwierciedlać tryb konsumowania przez jednostkę gospodarczą korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów. W zmianie do MSR 16 dodano jednak, iż metoda oparta na przychodach (odpisy amortyzacyjne dokonywane proporcjonalnie do przychodów generowanych przez jednostkę z tytułu działalności, w której wykorzystywane są określone składniki aktywów trwałych) nie jest właściwa. RMSR wskazała, że wpływ na wysokość przychodów ma szereg innych czynników, w tym takich jak np. inflacja, która nie ma absolutnie nic wspólnego ze sposobem konsumowania korzyści ekonomicznych ze składników rzeczowych aktywów trwałych.

W odniesieniu do składników aktywów niematerialnych (czyli w ramach poprawki do MSR 38) uznano jednak, że w pewnych okolicznościach można uznać, iż zastosowanie metody amortyzacji opartej na przychodach będzie właściwe. Sytuacja taka wystąpi, jeżeli jednostka wykaze, że istnieje ścisły związek między przychodami a konsumpcją korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów niematerialnych oraz dany składnik aktywów niematerialnych jest wyrażony jako prawo do uzyskania określonej kwoty przychodów (kiedy jednostka osiągnie określoną kwotę przychodów dany składnik aktywów niematerialnych wygaśnie) – przykład może stanowić prawo do wydobywania złota ze złoża, aż osiągnięty zostanie określony przychód.

- g) Poprawka do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”: Ujmowanie udziałów we wspólnych działaniach – obowiązująca w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 roku.

Poprawka wprowadza dodatkowe wytyczne dla transakcji nabycia (przejęcia) udziałów we wspólnym przedsięwzięciu, które stanowi przedsięwzięcie zgodnie z definicją MSSF 3.

MSSF 11 wskazuje zatem obecnie, że w takiej sytuacji jednostka powinna, w zakresie wynikającym ze swojego udziału we wspólnym działaniu, zastosować zasady wynikające z MSSF 3 Połączenia przedsięwzięć (jak również inne MSSF niestojące w sprzeczności z wytycznymi MSSF 11) oraz ujawnić informacje, które są wymagane w odniesieniu do połączeń. W części B standardu przedstawiono bardziej szczegółowe wskazówki dotyczące sposobu ujęcia m.in. wartości firmy, testów na utratę wartości.

- h) Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 roku,

Zmiany mają na celu zachęcenie jednostek do zastosowania profesjonalnego osądu w celu określenia, jakie informacje podlegają ujawnieniu w sprawozdaniu finansowym jednostki oraz gdzie i w jakiej kolejności zaprezentować ujawnienia w sprawozdaniu finansowym.

- i) Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach” i MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 roku,

Zmiany dotyczą jednostek inwestycyjnych: zastosowanie zwolnienia z konsolidacji. Wprowadzają także wyjaśnienia w odniesieniu do rozliczania jednostek inwestycyjnych.

- j) Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe” - obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 roku.

Zmiany dotyczą zastosowania metody praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych. Mają na celu przywrócenie tej metody jako dodatkowej opcji rozliczania inwestycji w jednostkach zależnych, wspólnych przedsięwzięciach i jednostkach stowarzyszonych.

- k) Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” i MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – obowiązujące w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 roku - opóźniony,

Zmiany dotyczą sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz wyjaśniają, że ujęcie zysku lub straty w

transakcjach z udziałem jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia zależy od tego, czy sprzedane lub wniesione aktywa stanowią przedsięwzięcie.

Grupa uważa, że zastosowanie wyżej wymienionych standardów i interpretacji nie będzie miało znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

▪ Zmiany wprowadzone samodzielnie przez Grupę

Grupa nie dokonała korekty prezentacyjnej danych porównywalnych za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2014 roku.

9. Korekta błędu

Nie wystąpiły

10. Skład Grupy kapitałowej

W skład Grupy Kapitałowej LARQ wchodzi podmiot dominujący LARQ SA i spółki zależne. Na dzień 30 września w skład Grupy wchodziły następujące spółki zależne:

Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Metoda konsolidacji	Udział w kapitale zakładowym %	Udział w prawach głosu %
1. Media Power Sp. z o.o.	Warszawa, ul. Tamka 16 lok. U-5	Spółka specjalnego przeznaczenia (nie prowadzi działalności operacyjnej)	zależna	100,00	100,00
2. AdInnovation Sp. z o.o.	Warszawa, ul. Tamka 16 lok. U-5	Specjalne projekty reklamowe	zależna	100,00	100,00
3. Intelisoft Sp. z o.o.	Warszawa, ul. Tamka 16 lok. U-5	Działalność związana z oprogramowaniem	zależna	50,60	50,60
4. Nextbike Polska Sp. z o.o.	Warszawa, ul. Przasnyska 6B	Dostawca i operator miejskich systemów rowerowych	zależna	75,00	75,00
5. Synergic Sp. z o.o.	Warszawa, ul. Tamka 16 lok. 6,7	Niestandardowe nośniki reklamowe	zależna	100,00	100,00
6. Brand 24 S.A.	Warszawa, ul. Tamka 16 lok. 6,7	Monitoring treści w internecie	zależna	50,27	50,27
7. CAM Media Creative Works Sp. z o.o.	Warszawa, ul. Tamka 16 lok. U-4	Agencja reklamowa full-service	zależna	100,00	100,00
8. AWL VIII Sp. z o.o.	Warszawa, ul. Tamka 16 lok. 29	Spółka specjalnego przeznaczenia (nie prowadzi działalności operacyjnej)	zależna	100,00	100,00

Na dzień 30 września 2015 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez LARQ SA w podmiotach zależnych jest równy udziałowi LARQ SA w kapitałach tych jednostek.

Filarami działalności operacyjnej Grupy Kapitałowej LARQ SA. są trzy podmioty:

- Nextbike Polska - największy w Polsce dostawca i operator miejskich systemów rowerowych. Spółka zarządza flotą blisko 6 tys. rowerów w 10 miastach w Polsce i posiada bazę ponad 650 tys. zarejestrowanych użytkowników.
- Synergic - wiodący krajowy operator i właściciel niestandardowych nośników reklamy zewnętrznej. Reklamy klientów spółki eksponowane są na prawie wszystkich polskich lotniskach oraz na kluczowych dworcach autobusowych. Spółka jest wyłącznym operatorem przestrzeni reklamowej na rowerach miejskich oraz w przejściach podziemnych największych polskich miast.
- Brand24 - właściciel autorskiego narzędzia do monitoringu treści w internecie, sprzedawanego w modelu SaaS (ang. Software as a Service). Spółka posiada dominującą pozycję na polskim rynku w swojej kategorii produktowej. W bieżącym roku Brand24 z sukcesem rozpoczął komercjalizację swojego unikalnego rozwiązania na rynku globalnym.

Na dzień 30 września 2015 roku struktura akcjonariatu podmiotu dominującego jest następująca:

STRUKTURA KAPITAŁU ZAKŁADOWEGO					
Nazwa (firma) jednostki, siedziba	Liczba	Łączna wartość nominalna w PLN	Udział w kapitale zakładowym	Liczba głosów	Udział w liczbie głosów
CAM WEST s.a.r.l.	3 011 381	301 138	41,34%	6.011.381	58,45%
QUERCUS TFI S.A.	522 756	52 276	7,18%	522 756	5,08%
akcjonariat rozproszony	3 750 363	375 036	51,48%	3 750 363	36,47%

Skład Zarządu Spółki na dzień 30 września 2015 r. przedstawiał się następująco:

- 1) Prezes Zarządu – dr Krzysztof Przybyłowski
- 2) Członek Zarządu – Mikołaj Chruszczewski
- 3) Członek Zarządu – Małgorzata Dzięcioł

W trakcie trzech kwartałów 2015 roku nastąpiły zmiany w składzie Zarządu Spółki.

W dniu 31 marca 2015 roku rezygnację z pełnienia funkcji członków Zarządu złożyli: Wiceprezes Zarządu - Paweł Orłowski oraz Wiceprezes Zarządu - Adam Michalewicz na ich miejsce powołano dwóch nowych Członków Zarządu: Mikołaja Chruszczewskiego oraz Małgorzatę Dzięcioł.

W okresie od dnia przekazania ostatniego raportu okresowego tj. 31 sierpnia 2015 roku do dnia publikacji sprawozdania nie nastąpiły zmiany w składzie Zarządu Spółki.

W skład Rady Nadzorczej Spółki dominującej na dzień 30 września 2015 roku wchodził:

- 1) Przewodnicząca Rady Nadzorczej – Joanna Braulińska-Wójcik
- 2) Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej – Piotr Krawczyński
- 3) Sekretarz Rady Nadzorczej – Bartosz Foroniewicz
- 4) Członek Rady Nadzorczej – Adam Kalkusiński
- 5) Członek Rady Nadzorczej – Sergiusz Frąckowiak

W trakcie trzech kwartałów 2015 roku nastąpiły zmiany w składzie Rady Nadzorczej:

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy w dniu 11 marca 2015 roku odwołało Radę Nadzorczą w składzie :

Przewodnicząca Rady Nadzorczej	– Joanna Braulińska-Wójcik
Sekretarz Rady Nadzorczej	– Bartosz Foroniewicz
Członek Rady Nadzorczej	– Jerzy Drozdowski
Członek Rady Nadzorczej	– Piotr Krawczyński

oraz jednocześnie powołało Radę Nadzorczą w składzie:

Przewodnicząca Rady Nadzorczej	– Joanna Braulińska-Wójcik
Członek Rady Nadzorczej	– Bartosz Foroniewicz
Członek Rady Nadzorczej	– Jerzy Drozdowski
Członek Rady Nadzorczej	– Piotr Krawczyński
Członek Rady Nadzorczej	– Sergiusz Frąckowiak

W dniu 31.08.2015 NWZA odwołało z funkcji Członka Rady Nadzorczej Jerzego Drozdowskiego i powołało na Członka Rady Nadzorczej Adama Kalkusińskiego.

Poza wyżej wymienioną zmianą w okresie od dnia przekazania poprzedniego raportu tj. 31 sierpnia 2015 roku do dnia publikacji sprawozdania nie nastąpiły zmiany w składzie Rady Nadzorczej.

11. Informacja o istotnych zmianach wielkości szacunkowych

11.1 Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego (w tys. PLN)

Tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na początek III kwartału 2015r.	Zwiększenia	Zmniejszenia	Stan na koniec III kwartału 2015 r.
- aktywa	932		386	546
- odpisy aktualizujące aktywa				
- aktywa netto	932		386	546
- rezerwy	589		231	358

W trzecim kwartale 2015 roku zmniejszeniu uległo zarówno aktywo jak i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego odpowiednio o 386 i 231 tysięcy PLN. Saldo obu pozycji jest rozpoznawane w bilansie spółki w pozycji aktywo z tytułu podatku odroczonego i wynosi na dzień 30 września 2015 roku 188.054 PLN.

12. Zawiązanie odpisów aktualizujących wartość aktywów i ich odwrócenie

W okresie pierwszych trzech kwartałów 2015 roku Grupa Kapitałowa LARQ dokonała odpisów aktywów na łączną kwotę 4.057.915 PLN z czego:

- Odpisy zaniechanych projektów wyniosły 2.940.046 PLN
- Odpisy należności i udzielonych pożyczek wyniosły 888.074 PLN
- Odpisy wartości środków trwałych wyniosły 229.795 PLN

W okresie pierwszych trzech kwartałów 2015 roku Grupa Kapitałowa LARQ dokonała odwrócenia odpisu na należności w kwocie 65.696 PLN.

13. Rezerwy pozostałe

W Grupie LARQ Spółka dominująca LARQ SA tworzy rezerwy na wynagrodzenia urlopowe.

Wartość rezerwy na 30 września 2015 wynosiła 128.510,20 PLN. Oszacowano również wielkość koniecznej rezerwy na świadczenia emerytalne. Kwota jest zaprezentowana w części długoterminowej rezerw o wartości 8.240,15 PLN.

Poniższa tabela prezentuje strukturę rezerw w Grupie.

Struktura czasowa rezerw	30.09.2015	31.12.2014
Część długoterminowa	8 240,15	8 240,15
- w tym rezerwa na świadczenia emerytalne	8 240,15	8 240,15
Część krótkoterminowa	842 406,69	1 511 833,11
- w tym rezerwa na świadczenia urlopowe	128 510,20	77 786,80
- w tym rezerwa handlowa	713 896,49	1 434 046,31
Razem rezerwy	850 646,84	1 520 073,26

14. Informacje dotyczące zmian zobowiązań warunkowych

Zobowiązania warunkowe	30.09.2015	31.12.2014
Poręczenie spłaty kredytu	7 500 000,00	7 500 000,00
Poręczenie spłaty weksła	532 363,18	532 363,18
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych	1 320 155,38	3 495 000,00
Gwarancja ubezpieczeniowa wadium		
Poręczenie spłaty gwarancji bankowych	-	-
Zobowiązanie umowne z tytułu umowy licencyjnej	-	-
Zobowiązania z tytułu pozwów sądowych	-	-
Zobowiązania dotyczące nierozstrzygniętych sporów w władzami podatkowymi	-	-
Pozostałe zobowiązania warunkowe	-	-
Razem zobowiązania warunkowe	9 352 518,56	11 527 363,18

Zgodnie z zapisami umowy sprzedaży udziałów w Ad-Vice sp. z o.o. przez LARQ SA (raport bieżący 27/2015) ostateczna cena sprzedaży może zostać pomniejszona o kwotę kar umownych, szczegółowo opisanych w umowie sprzedaży w przypadku gdy po stronie Emitenta powstanie obowiązek ich zapłaty na rzecz kupującego.

15. Zwięzły opis istotnych dokonań lub niepowodzeń Grupy LARQ SA. w okresie, którego dotyczy raport, wraz z wykazem najważniejszych zdarzeń ich dotyczących

W pierwszych trzech kwartałach 2015 roku Grupa odnotowała spadek przychodów ze sprzedaży z uwagi na sprzedaż spółki zależnej Ad-vice sp. z o.o. oraz realizację mniejszej ilości kampanii reklamowych. W ramach procesu porządkowania struktury produktowej koncentrowano się na realizacji projektów o satysfakcjonującej rentowności i zachowaniu efektywności kosztowej.

W wyniku zmian, których zwięźceniem był raport bieżący 42/2015 LARQ SA z 15 października 2015 roku o zakończeniu procesu porządkowania struktury produktowej w Grupie Kapitałowej:

- działalność związana z segmentem niestandardowych nośników reklamowych, jak również część działalności marketingowej została realokowana z LARQ SA wraz z niezbędnymi zasobami do spółki zależnej Synergic Sp. z o.o.
- działalność związana z działalnością agencji reklamowej *full-service* została realokowana z LARQ SA wraz z niezbędnymi zasobami do spółki zależnej Cam Media Creative Works Sp. z o.o.
- działalność LARQ SA została rozszerzona o m.in. działalność holdingów finansowych, działalność firm centralnych (head offices) i holdingów z wyłączeniem holdingów finansowych, pozostała działalność wspomagającą usługi finansowe z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych

Powyższe zmiany mają na celu zwiększenie wolumenu pozyskiwanych zleceń zarówno od domów mediowych, jak i klientów bezpośrednich. Szczególny nacisk jest położony na zmianę procesów organizacji i zarządzania sprzedażą, rozwój nowych produktów i innowacyjne metody świadczenia usług, jak również modyfikację oferty sprzedażowej, która pozwala na pełne i jak najbardziej efektywne wykorzystanie posiadanych zasobów.

Spółki Grupy Kapitałowej LARQ rozwijały swoją działalność, zarówno poprzez rozwój nowych produktów (również na rynkach międzynarodowych), jak i dalsze zwiększanie liczby klientów, na rzecz których świadczą swoje usługi. Istotne osiągnięcia związane z pozyskiwaniem nowych rynków zbytu dla swoich usług widoczne są w przypadku spółki zależnej od LARQ SA – Nextbike Polska Sp. z o.o., która w okresie objętym niniejszym raportem zawarła następujące istotne dla swej działalności umowy:

- zawarcie umowy z Miastem Wrocław na uruchomienie i kompleksową eksploatację systemu Wrocławski Rower Miejski,
- zawarcie umowy z Miastem Opole na zorganizowanie, zarządzanie i utrzymanie systemu rowerów publicznych,
- zawarcie umowy z Miastem Poznań na dostarczenie, uruchomienie, zarządzanie i utrzymanie systemu Poznański Rower Miejski.

Umowy te pozwalają na dynamiczny rozwój świadczonych przez spółkę Nextbike Polska Sp. z o.o. usług na terenie wielu miast w Polsce i poszerzają bazę do pozyskiwania przychodów.

Pozostałe spółki z Grupy LARQ prowadziły również intensywne prace rozwojowe. Spółka zależna Brand 24 S.A. w oparciu o wypracowane narzędzie informatyczne służące monitoringowi internetu rozpoczęła wdrażanie swoich rozwiązań na rynku globalnym, ze szczególnym uwzględnieniem rynku amerykańskiego.

16. Opis czynników i zdarzeń, w szczególności o nietypowym charakterze, mających znaczący wpływ na osiągnięte wyniki finansowe

W trzecim kwartale 2015 roku podmiot dominujący LARQ SA sprzedał 100% udziałów w spółce zależnej Ad-vice sp. z o.o. Transakcja została zakomunikowana w raporcie bieżącym nr 27/2015. Na dzień 30 września 2015 roku cena sprzedaży udziałów wyniosła 3 351 781,00 PLN i została opłacona przez nabywcę w dwóch ratach. Ostateczna wartość transakcji zostanie ustalona do 31 marca 2016 roku w efekcie rozliczenia ewentualnych kar umownych, szczegółowo opisanych w umowie sprzedaży w przypadku gdy po stronie LARQ SA powstanie obowiązek ich zapłaty na rzecz kupującego. Ponadto, w dniu zawarcia umowy sprzedaży, Strony zawarły umowę, na mocy której kupujący przejął prawa i obowiązki LARQ SA, wynikające z umów pożyczki, zawartych pomiędzy Emitentem a Ad-Vice sp. z o.o. na łączną kwotę 1.554.040,06 zł.

W związku ze zrealizowaniem warunków opisanych w Regulaminie Programu Motywacyjnego (raport bieżący nr 39/2015 o przyjęciu Regulaminu Programu Motywacyjnego) Spółka LARQ SA rozpoznała koszt programu motywacyjnego w kwocie 244.111 PLN.

17. Informacja dotycząca emisji, wykupu i spłaty nieudziałowych i kapitałowych papierów wartościowych

W związku z ustanowieniem w Spółce programu motywacyjnego dla członków kadry zarządzającej Spółki w dniu 31 sierpnia 2015 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki LARQ SA podjęło uchwałę o warunkowym podwyższeniu kapitału zakładowego Spółki o kwotę nie większą niż 37.500 PLN w drodze emisji nie więcej niż 375.000 akcji na okaziciela serii F, o wartości nominalnej 0,10 zł każda i łącznej wartości nominalnej nie większej niż 37.500 PLN.

W dniu 5 marca 2015 roku zarząd spółki zależnej od LARQ SA, Nextbike Polska Sp. z o.o. podjął uchwałę o emisji 6000 obligacji serii B o wartości nominalnej 1 000 PLN każda i łącznej wartości nominalnej 6.000.000,00 PLN. Celem emisji jest finansowanie działalności Nextbike Polska Sp. z o.o. w obszarze realizacji nowych projektów w miastach: Wrocław, Lublin, Opole, Białystok. Obligacje serii B są oprocentowane według zmiennej stopy procentowej równej w skali roku stawce WIBOR, powiększonej o określoną marżę w skali roku dla każdego trzymiesięcznego okresu odsetkowego. Odsetki są płatne w ostatnim dniu danego okresu odsetkowego. Obligacje serii B zostaną wykupione przez Nextbike Polska Sp. z o.o. w dniu, w którym upłynie termin 36 miesięcy liczony od dnia przydziału. Obligacje serii B zostały wyemitowane jako niezabezpieczone w rozumieniu przepisów ustawy o obligacjach. Obligacje serii B zostały zaoferowane poprzez skierowanie propozycji nabycia do indywidualnie określonych adresatów, w liczbie nie większej niż 149, zgodnie z art. 9 pkt 3) ustawy o obligacjach.

18. Wskazanie zdarzeń, które wystąpiły po dniu, na który sporządzono kwartalne skrócone sprawozdanie finansowe, nieujętych w tym sprawozdaniu, a mogących w znaczący sposób wpłynąć na przyszłe wyniki finansowe emitenta;

15 października w raporcie bieżącym 42/2015 Spółka LARQ SA poinformowała, że w związku z wpisaniem w dniu 15 października 2015 roku do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego zmian Statutu Spółki, wynikających z uchwały nr 18/15 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 31 sierpnia 2015 roku zakończony został proces porządkowania struktury produktowej w ramach Grupy Kapitałowej LARQ, o którym Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 25/2014. W ramach procesu porządkowania struktury produktowej w Grupie Kapitałowej miało miejsce m.in.:

- powołanie do życia Synergic Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (podmiot w 100% zależny od LARQ SA.) i realokacja do tej spółki zależnej działalności związanej z segmentem niestandardowych nośników reklamowych, wraz z niezbędnymi zasobami,
- powołanie do życia CAM Media Creative Works Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (podmiot w 100% zależny od LARQ SA.) i realokacja do tej spółki zależnej działalności związanej z działalnością agencji reklamowej *full-service*,
- przebudowa zespołu sprzedażowego,

- rezygnacja z oferowania produktów i projektów o niesatysfakcjonującej rentowności,
- zmiana w składzie osobowym Zarządu LARQ SA.

W dniu 4 listopada 2015 roku spółka zależna od LARQ SA, Nextbike Polska sp. z o.o. zawarła z Gminą Lublin działającą w imieniu własnym oraz w imieniu i na rzecz Powiatu Świdnickiego w Świdniku oraz Gminy Miejskiej Świdnik jako zamawiającymi umowę, której przedmiotem jest rozbudowa istniejącego systemu wypożyczania rowerów jakim jest Lubelski Rower Miejski (dalej: „LRM”). Inwestycja będzie realizowana wspólnie przez Zarząd Dróg i Mostów w Lublinie, Powiat Świdnicki w Świdniku oraz Gminę Miejską Świdnik. W ramach wykonania przedmiotu umowy Nextbike Polska sp. z o.o. zobowiązał się m.in. do zaprojektowania i realizacji robót budowlanych polegających na budowie miejsc pod lokalizację stacji rowerowych wraz ze sprawowaniem nadzorów autorskich w oparciu o program funkcjonalno-użytkowy, do wykonania i uzgodnienia z zamawiającymi projektów rowerów systemu LRM i stacji rowerowych (w tym rowerów systemu LRM i stacji rowerowych dla dzieci), do dostawy rowerów i do dostawy i montażu urządzeń stanowiących wyposażenie kompletnych stacji rowerowych w miejscach wskazanych przez zamawiających oraz do przeprowadzenia testowego rozruchu rozbudowanych elementów systemu LRM. Za należyte wykonanie przedmiotu umowy Nextbike Polska sp. z o.o. otrzyma wynagrodzenie w kwocie 6.852.999,12 zł brutto.

19. Cykliczność, sezonowość działalności

Na rynku branży reklamowej, na którym działa Grupa Kapitałowa LARQ występuje znaczna sezonowość sprzedaży. Większość przychodów ze sprzedaży powierzchni reklamowej oraz zysków realizowana jest w IV kwartale poprzedzającym okres szczytu bożonarodzeniowego i noworocznego. W ostatnich latach uwidoczniły się odchylenia od tradycyjnego przebiegu sezonowości, głównie w rezultacie kryzysu, który wpływał na branżę reklamową. Budżety reklamowe były przesuwane pomiędzy kolejnymi latami. W przypadku udostępniania rowerów miejskich sezonowość rozkłada się nieco inaczej ze względu na fakt, że systemy rowerowe działają zazwyczaj w okresie od marca do listopada, a co za tym idzie, również przychody z reklamy na tego rodzaju nośniku, nie są pozyskiwane w okresie zimowym, tj. od grudnia do lutego.

20. Informacje dotyczące wypłaconej (lub zadeklarowanej) dywidendy

W prezentowanym okresie nie było wypłaty dywidendy.

21. Wybrane dane finansowe

WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
	III kwartały narastająco (rok bieżący) od 01.01.2015 do 30.09.2015	III kwartały narastająco (rok poprzedni) od 01.01.2014 do 30.09.2014	III kwartały narastająco (rok bieżący) od 01.01.2015 do 30.09.2015	III kwartały narastająco (rok poprzedni) od 01.01.2014 do 30.09.2014
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	33 217	40 667	7 932	9 733
II. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	(6 883)	4 085	(1 644)	978
III. Zysk (strata) brutto	(8 022)	3 018	(1 915)	722
IV. Zysk (strata) netto	(8 361)	1 685	(1 996)	403
V. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(1 555)	(8 974)	(371)	(2 148)
VI. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(1 636)	(1 258)	(391)	(301)
VII. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	434	9 326	104	2 232
VIII. Przepływy pieniężne netto, razem	(2 756)	(906)	(658)	(217)

	30.09.2015	30.09.2014	30.09.2015	30.09.2014
IX. Aktywa razem	50 123	67 759	11 825	16 228
X. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	33 211	41 317	7 835	9 895
XI. Zobowiązania długoterminowe	15 525	11 125	3 663	2 664
XII. Zobowiązania krótkoterminowe	17 686	30 192	4 173	7 231
XIII. Kapitał własny	16 912	26 442	3 990	6 333
XIV. Kapitał zakładowy	728	728	172	174
XV. Liczba akcji	7 284 500	7 284 500	7 284 500	7 284 500
XVI. Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	(1,15)	0,23	(0,27)	0,06
XVII. Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	(1,15)	0,23	(0,27)	0,06
XVIII. Wartość księgowa na jedną akcję (w zł / EUR)	2,26	3,63	0,53	0,87
XIX. Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w zł / EUR)	2,26	3,63	0,53	0,87
XX. Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł / EUR)	-	-	-	-

Powyższe dane za rok 2015 i 2014 zostały przeliczone na EUR według następujących zasad. Pozycje aktywów i pasywów według średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski na dzień 30 września 2015 oraz 30 września 2014 r.; pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski na koniec każdego miesiąca okresu sprawozdawczego. Kursy podane w pkt. 6.2.

22. Informacje dotyczące segmentów operacyjnych

Segment operacyjny jest częścią składową jednostki:

- która angażuje się w działalność gospodarczą, w związku z którymi może uzyskiwać przychody i ponosić koszty (w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi częściami składowymi tej samej jednostki),
- której wyniki działalności są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w jednostce oraz wykorzystujący te wyniki przy decydowaniu o alokacji zasobów do segmentu i przy ocenie wyników działalności segmentu, a także,
- w przypadku której są dostępne oddzielne informacje finansowe.

Podstawowy wzór podziału sprawozdawczości Grupy oparty jest na segmentach branżowych. Organizacja i zarządzanie przedsiębiorstwem odbywają się w podziale na segmenty, odpowiednio do rodzaju oferowanych wyrobów i usług. Każdy z segmentów stanowi strategiczną jednostkę gospodarczą, oferującą inne wyroby.

W ramach Grupy Kapitałowej LARQ wyodrębniło trzy podstawowe segmenty operacyjne:

- segment – usługi marketingowe,
- segment – niestandardowe powierzchnie reklamowe.
- segment – usługi internetowe

W poniższych tabelach przedstawione zostały dane dotyczące przychodów i zysków oraz niektórych aktywów i zobowiązań poszczególnych segmentów operacyjnych Spółki za okres obrotowy zakończony odpowiednio 30 września 2015 roku i 30 września 2014.

01.01.2015 - 30.09.2015	Działalność kontynuowana					Wylączenia	Działalność ogółem
	usługi marketingowe	niestandardowe powierzchnie reklamowe	usługi internetowe	Pozycje nieprzypisane	Razem		
Przychody							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych, w tym	4 218 357,93	32 159 370,97	3 096 744,84	172 896,69	39 647 370,43	(6 430 250,83)	33 217 119,60
- od Klientów, z którymi wartość transakcji w okresie przekracza 10% lub więcej przychodów	-	-	-	-	-	-	-
Sprzedaż między segmentami	-	-	-	-	-	-	-
Przychody segmentu ogółem	4 218 357,93	32 159 370,97	3 096 744,84	172 896,69	39 647 370,43	(6 430 250,83)	33 217 119,60
Koszty							
Koszt własny sprzedaży na rzecz klientów zewnętrznych	(2 916 364,00)	(15 301 187,02)	(1 006 172,44)	(166 640,00)	(19 390 363,46)	6 178 898,00	(13 211 465,46)
Koszt własny sprzedaży między segmentami	-	-	-	-	-	-	-
Koszty segmentu ogółem	(2 916 364,00)	(15 301 187,02)	(1 006 172,44)	(166 640,00)	(19 390 363,46)	6 178 898,00	(13 211 465,46)
Zysk (strata) segmentu	1 301 993,93	16 858 183,95	2 090 572,40	6 256,69	20 257 006,97	(251 352,83)	20 005 654,14
Koszty ogólnego zarządu	(952 496,97)	(15 484 837,54)	(3 293 959,29)	-	(19 731 293,80)	1 024 092,73	(18 707 201,07)
Koszty ogólnego zarządu nieprzypisane	-	-	-	(5 872 433,61)	(5 872 433,61)	-	(5 872 433,61)
Pozostałe przychody operacyjne	-	274 163,14	3 921,38	1 716 401,92	1 994 486,44	(1 108 100,03)	886 386,41
Pozostałe koszty operacyjne	-	(333 778,43)	(78 646,95)	(2 538 365,77)	(2 950 791,15)	(244 636,95)	(3 195 428,10)
Zysk (strata) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i kosztami finansowymi	349 496,96	1 313 731,12	(1 278 112,46)	(6 688 140,77)	(6 303 025,15)	(579 997,08)	(6 883 022,23)
Przychody z tytułu odsetek	-	14 569,45	9 794,05	33 556,53	57 920,03	-	57 920,03
Koszty z tytułu odsetek	-	(837 266,38)	(13 446,92)	(191 932,72)	(1 042 646,02)	-	(1 042 646,02)
Pozostałe przychody/koszty finansowe netto	-	(119 305,21)	(10 221,87)	504 987,29	375 460,21	(529 606,03)	(154 145,82)
Udział jednostek stowarzyszonych	-	-	-	-	-	-	-
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	349 496,96	371 728,98	(1 291 987,20)	(6 341 529,67)	(6 912 290,93)	(1 109 603,11)	(8 021 894,04)
Podatek dochodowy	-	-	-	-	(338 666,80)	-	(338 666,80)
Zysk (strata) netto za rok obrotowy	349 496,96	371 728,98	(1 291 987,20)	(6 341 529,67)	(7 250 957,73)	(1 109 603,11)	(8 360 560,84)
Aktywa i zobowiązania							
Aktywa segmentu	-	38 731 093,65	4 970 204,77	-	43 701 298,42	-	43 701 298,42
Aktywa nieprzypisane	-	-	-	-	17 905 186,76	(11 483 512,33)	6 421 674,43
Aktywa ogółem	-	38 731 093,65	4 970 204,77	-	61 606 485,18	(11 483 512,33)	50 122 972,85
Zobowiązania segmentu	-	29 481 484,96	8 580 517,51	-	38 062 002,47	-	38 062 002,47
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	6 632 312,75	(11 483 512,34)	(4 851 199,59)
Kapitały własne	-	-	-	16 912 169,97	16 912 169,97	-	16 912 169,97
Zobowiązania i kapitały ogółem	-	29 481 484,96	8 580 517,51	16 912 169,97	61 606 485,19	(11 483 512,34)	50 122 972,84

01.01.2014 - 30.09.2014

01.01.2014 - 30.09.2014	Działalność kontynuowana				Wylączenia	Działalność ogółem	
	usługi marketingowe	niestandardowe powierzchnie reklamowe	usługi internetowe	Pozycje nieprzypisane			Razem
Przychody							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych, w tym	11 367 332,86	28 258 711,98	8 495 594,73	-	48 121 639,57	(7 454 848,34)	40 666 791,23
- od klientów, z którymi wartość transakcji w okresie przekracza 10% lub więcej przychodów	-	-	-	-	-	-	-
Sprzedaż między segmentami	-	-	-	-	-	-	-
Przychody segmentu ogółem	11 367 332,86	28 258 711,98	8 495 594,73	0	48 121 639,57	(7 454 848,34)	40 666 791,23
Koszty							
Koszt własny sprzedaży na rzecz klientów zewnętrznych	(9 204 024,27)	(14 040 752,29)	(5 707 434,10)	(29 436,67)	(28 981 647,33)	7 454 848,34	(21 526 798,99)
Koszt własny sprzedaży między segmentami	-	-	-	-	-	-	-
Koszty segmentu ogółem	(9 204 024,27)	(14 040 752,29)	(5 707 434,10)	(29 436,67)	(28 981 647,33)	7 454 848,34	(21 526 798,99)
Zysk (strata) segmentu	2 163 308,59	14 217 959,69	2 788 160,63	(29 436,67)	19 139 992,24	-	19 139 992,24
Koszty ogólnego zarządu	(1 231 708,24)	(5 916 332,67)	(3 169 761,31)	(3 146 230,58)	(13 464 032,80)	-	(13 464 032,80)
Koszty ogólnego zarządu nieprzypisane	-	-	-	(3 458 207,70)	(3 458 207,70)	-	(3 458 207,70)
Pozostałe przychody operacyjne	-	450 960,67	365 910,03	1 218 953,00	2 035 823,70	-	2 035 823,70
Pozostałe koszty operacyjne	-	(13 822,00)	(170,73)	(154 568,17)	(168 560,90)	-	(168 560,90)
Zysk (strata) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i kosztami finansowymi	931 600,35	8 738 765,69	(15 861,38)	(5 569 490,12)	4 085 014,54	-	4 085 014,54
Przychody z tytułu odsetek	-	-	-	61 987,55	61 987,55	-	61 987,55
Koszty z tytułu odsetek	-	-	-	(887 169,74)	(887 169,74)	-	(887 169,74)
Pozostałe przychody/koszty finansowe netto	-	-	-	(241 838,66)	(241 838,66)	-	(241 838,66)
Udział jednostek stowarzyszonych	-	-	-	-	-	-	-
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	931 600,35	8 738 765,69	(15 861,38)	(6 636 510,97)	3 017 993,69	-	3 017 993,69
Podatek dochodowy	-	-	-	-	(1 332 943,43)	-	(1 332 943,43)
Zysk (strata) netto za rok obrotowy	931 600,35	8 738 765,69	(15 861,38)	(6 636 510,97)	1 685 050,26	-	1 685 050,26
Aktywa i zobowiązania							
Aktywa segmentu	12 647 883,69	30 389 032,35	868 720,39	-	43 905 636,43	-	43 905 636,43
Aktywa nieprzypisane	-	-	-	23 853 318,35	23 853 318,35	-	23 853 318,35
Aktywa ogółem	12 647 883,69	30 389 032,35	868 720,39	23 853 318,35	67 758 954,78	-	67 758 954,78
Zobowiązania segmentu	9 272 018,59	27 982 706,69	4 544 213,03	-	41 798 938,31	-	41 798 938,31
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	-
Kapitały własne	-	-	-	25 960 016,47	25 960 016,47	-	25 960 016,47
Zobowiązania i kapitały ogółem	9 272 018,59	27 982 706,69	4 544 213,03	25 960 016,47	67 758 954,78	-	67 758 954,78

23. Wskazanie skutków zmian w strukturze emitenta, w tym w wyniku połączenia jednostek gospodarczych, przejęcia lub sprzedaży jednostek grupy kapitałowej emitenta; inwestycji długoterminowych, podziału, restrukturyzacji i zaniechania działalności.

Na dzień 30 września 2015 roku LARQ SA. posiadała udziały w kapitale zakładowym MEDIA POWER Sp. z o.o., INTELISOFT Sp. z o.o., ADINNOVATION Sp. z o.o., AWL VIII Sp. z o.o., Synergic Sp. z o.o., CAM Media Creative Works Sp. z o.o., BRAND24 S.A. , Nextbike Polska Sp. z o.o. oraz AWL VIII sp. z o.o.

W wyniku zmian, których zwieńczeniem był raport bieżący nr 42/2015 LARQ SA z 15 października 2015 roku o zakończeniu procesu porządkowania struktury produktowej w Grupie Kapitałowej:

- działalność związana z segmentem niestandardowych nośników reklamowych, jak również część działalności marketingowej została realokowana z LARQ SA wraz z niezbędnymi zasobami do spółki zależnej Synergic Sp. z o.o.
- działalność związana z działalnością agencji reklamowej full-service została realokowana z LARQ SA wraz z niezbędnymi zasobami do spółki zależnej Cam Media Creative Works Sp. z o.o.

24. Stanowisko Zarządu odnośnie do możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz wyników na dany rok, w świetle wyników zaprezentowanych w raporcie rocznym w stosunku do wyników prognozowanych.

Grupa kapitałowa LARQ SA nie publikowała skonsolidowanych prognoz finansowych na 2015 rok.

25. Wskazanie akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu emitenta na dzień przekazania raportu kwartalnego tj. 13 listopada 2015 roku.

Poniższa tabela przedstawia wykaz akcjonariuszy, posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu LARQ SA na dzień przekazania raportu kwartalnego, tj. 13 listopada 2015 roku.

Akcjonariusz	Liczba akcji (szt.)	Udział w kapitale zakładowym (%)	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów (%)
CAM WEST s.a.r.l.	3.011.381	41,34	6.011.381	58,45
QUERCUS TFI S.A.	522.756	7,18	522.756	5,08

W okresie od przekazania poprzedniego raportu okresowego (tj. od dnia 31 sierpnia 2015 roku) w strukturze własności znacznych pakietów akcji LARQ SA nie wystąpiły zmiany.

26. Zestawienie stanu posiadania akcji emitenta lub uprawnień do nich przez osoby zarządzające i nadzorujące emitenta na dzień przekazania raportu okresowego tj. 13 listopada 2015 roku.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie stanu posiadania akcji LARQ SA przez osoby zarządzające i nadzorujące na dzień przekazania raportu okresowego, tj. 13 listopada 2015 roku.

Akcjonariusz	Liczba akcji (szt.)	Udział w kapitale zakładowym	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów
Krzysztof Przybyłowski - Prezes Zarządu	324.000	4,45%	324.000	3,15%
Mikołaj Chruszczewski – Członek Zarządu	16.595	0,23%	16.595	0,16%
Członek Rady Nadzorczej*	20.000	0,27%	20.000	0,19%
Członek Rady Nadzorczej*	50.000	0,69%	50.000	0,49%
Członek Rady Nadzorczej*	6.489	0,09%	6.489	0,06%

**Osoba ta nie wyraziła zgody na publikowanie jej danych osobowych.*

W okresie od dnia przekazania poprzedniego raportu okresowego (tj. od dnia 31 sierpnia 2015 roku) wystąpiła następująca zmiana w stanie posiadania akcji LARQ SA przez osoby zarządzające i nadzorujące.

Zarząd LARQ SA. w dniu 16 października 2015 roku otrzymał zawiadomienie od jednego z członków Rady Nadzorczej LARQ SA. o transakcji nabycia przez niego akcji LARQ SA. Zawiadomienie zostało sporządzone w Warszawie w dniu 13 października 2015 roku.

Z treści przekazanego zawiadomienia wynika, że członek Rady Nadzorczej LARQ SA. nabył w okresie od dnia 07 października 2015 roku do dnia 09 października 2015 roku 6.489 (słownie: sześć tysięcy czterysta osiemdziesiąt dziewięć) akcji na okaziciela LARQ SA. w trzech transakcjach po średniej cenie kupna 5,13 PLN

za jedną akcję. Łączna wartość transakcji wyniosła 33.314,50 PLN. Transakcje zostały zawarte na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. jako transakcje sesyjne zwykłe.

Zgodnie z posiadanymi przez Spółkę informacjami pozostałe osoby nadzorujące poza wskazanymi w tabeli powyżej na dzień sporządzenia sprawozdania okresowego, tj. na 13 listopada 2015 roku nie posiadają akcji Spółki.

27. Wskazanie postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej.

Na dzień 30 września 2015 roku Spółka LARQ SA była lub jest stroną następujących postępowań sądowych:

- 1) LARQ S.A. dokonał zgłoszenia wierzytelności w postępowaniu upadłościowym prowadzonym przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu Wydział VIII Gospodarczy ds. upadłościowych i naprawczych w stosunku do dłużnika - Dynamicom Sp. z o. o. w upadłości likwidacyjnej (sygnatura akt: VIII GUp 2/13). LARQ S.A. dokonał zgłoszenia wierzytelności na kwotę 94.204,85 zł wraz z odsetkami, a odpisem została objęta należność handlowa w kwocie 88.683 PLN.
- 2) Sprawa I C 840/13 z powództwa Sylwestra Latkowskiego (ul. Klimczaka 10 d/2, 02 – 797 Warszawa) i Michała Lisieckiego (ul. Cybulskiego 1/202, 00-725 Warszawa) przeciwko LARQ SA. o ochronę dóbr osobistych. Powództwo zostało wniesione w odpowiedzi na złożenie przez LARQ SA. zawiadomienia o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przez Sylwestra Latkowskiego i Michała Lisieckiego przestępstwa manipulacji kursem akcji LARQ SA. na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. Żądanie pozwu to opublikowanie przez LARQ SA przeprosiny w środkach masowego przekazu. Pozew został złożony w lipcu 2013r. W chwili obecnej trwa postępowanie dowodowe, przesłuchiwanie są świadkowie.
- 3) Sprawa I C 159/14 z powództwa LARQ SA przeciwko posłowi Prawa i Sprawiedliwości Zbigniewowi Kuźmiukowi (ul. Rynek 9, 26-600 Radom) o ochronę dóbr osobistych. Powództwo zostało wniesione wobec naruszających dobre imię spółki LARQ SA. publicznych wypowiedzi posła w trakcie posiedzenia Sejmu RP. Żądanie pozwu opiewa na 50.000 PLN na cel społeczny oraz złożenie przeprosiny w środkach masowego przekazu. Do chwili obecnej nie został rozpoznany przez Sejm RP wniosek o zezwolenie na pociągnięcie posła do odpowiedzialności cywilnej. W sprawie nie została wyznaczona rozprawa.
- 4) Sprawa I C 156/14 z powództwa LARQ SA. przeciwko Solidarnej Polsce Zbigniewa Ziobro (ul. Piękna 1 B, 00-539 Warszawa) oraz posłance Beacie Kempa (ul. Warszawska 21/23, 25 – 512 Kielce) o ochronę dóbr osobistych. Powództwo zostało wniesione wobec naruszających dobre imię spółki LARQ sformułowań zawartych w interpelacji Solidarnej Polski na posiedzeniu Sejmu RP oraz naruszających dobre imię spółki LARQ SA. publicznych wypowiedzi posłanki Beaty Kempy w trakcie tego posiedzenia Sejmu. Żądanie pozwu opiewa solidarnie na 100.000 PLN na cel społeczny oraz złożenie przeprosiny w środkach masowego przekazu. Sejm RP nie wyraził zgody na pociągnięcie posłanki Beaty Kempa do odpowiedzialności cywilnej i postępowanie w stosunku do niej zostało umorzone. W chwili obecnej trwa postępowanie dowodowe, przesłuchiwanie są świadkowie.
- 5) Spółka zależna Nextbike Polska Sp. z o.o. w związku z prowadzoną działalnością jest uczestnikiem 78 postępowań związanych z kradzieżami i uszkodzeniami rowerów.

Poza wyżej wymienionymi, LARQ SA., ani żadna ze Spółek zależnych nie jest stroną bądź uczestnikiem innych postępowań sądowych, tak w charakterze pozwanego jak i powoda, nie dochodziła również swoich roszczeń w postępowaniu egzekucyjnym, a nadto nie była uczestnikiem innego postępowania układowego czy upadłościowego.

28. Informacje o zawarciu przez emitenta lub jednostkę od niego zależną jednej lub wielu transakcji z podmiotami powiązanymi jeżeli pojedynczo lub łącznie są one istotne i zostały zawarte na innych warunkach niż rynkowe.

W III kwartale 2015 roku Spółka dominująca LARQ SA., jak również Spółki zależne nie zawierały istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe.

29. **Informacje o udzieleniu przez emitenta lub przez jednostkę od niego zależną poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzieleniu gwarancji łącznie jednemu podmiotowi lub jednostce zależnej od tego podmiotu, jeżeli łączna wartość istniejących poręczeń lub gwarancji stanowi równowartość co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta.**

Nie dotyczy

30. **Inne informacje, które zdaniem emitenta są istotne dla oceny jego sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej, wyniku finansowego i ich zmian oraz informacje, które są istotne dla oceny możliwości realizacji zobowiązań przez emitenta.**

W ocenie Zarządu w okresie trzeciego kwartału 2015 roku nie wystąpiły żadne istotne zdarzenia wpływające na ocenę sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej, wyniku finansowego i ich zmian ani zdarzenia, które są istotne dla oceny możliwości realizacji zobowiązań przez Grupę Kapitałową LARQ.

31. **Wskazanie czynników, które w ocenie emitenta będą miały wpływ na osiągnięte przez grupę LARQ SA. wyniki w perspektywie co najmniej kolejnego kwartału.**

Z uwagi na występującą sezonowość w branży reklamowej czwarty kwartał jest traktowany jako wysoki sezon sprzedażowy. Spółki zależne Synergic sp. z o.o. prowadząca działalność w branży marketingowo-reklamowej historycznie osiągała wysokie poziomy sprzedaży w ostatnim kwartale roku.

Z drugiej strony spółka zależna Nextbike Polska sp. z o.o. z końcem listopada kończy dostarczać usługi obsługi systemów rowerowych w poszczególnych miastach w Polsce i do końca marca przychody ze sprzedaży generowane przez Spółkę są minimalne.

W dłuższej perspektywie czasu należy oczekiwać efektów zakończenia procesu porządkowania struktury produktowej w Grupie Kapitałowej który szerzej opisano w pkt 15.

32. **Opis istotnych czynników ryzyka i zagrożeń**

Najistotniejszym zagrożeniem dla Grupy Kapitałowej LARQ są prognozy wskazujące na ograniczenie wydatków na reklamę i marketing zwłaszcza w sektorze, w którym Grupa prowadzi działalność poprzez spółki zależne Synergic sp. z o.o. i Cam Media Creative Works sp. z o.o.. Kryzys w branży reklamowej i zmiany w strukturach budżetów przeznaczanych przez klientów na wydatki marketingowe widoczny jest od roku 2012 i pomimo różnych zapowiedzi i prognoz w dalszym ciągu nie ma wyraźnych symptomów zmiany trendu. Przeciwdziałając negatywnym skutkom takiej sytuacji Grupa skupia się na realizacji projektów w obszarach, które zgodnie z posiadaną wiedzą, na pewno będą wymagały intensywnych działań w obszarze marketingu, wsparcia sprzedaży. Dzięki precyzyjnej ocenie ryzyk związanych z realizacją poszczególnych projektów, Grupa dąży do minimalizacji zaangażowania w te działania, które nie spełniają oczekiwanego progu rentowności. Realizacja wyżej wymienionych celów pozwala na skupienie się na tych projektach, które gwarantują pewny strumień przychodów przy założonym poziomie rentowności.

W zakresie działalności spółki zależnej Nextbike Polska sp. z o.o. podstawowym czynnikiem ryzyka są ewentualne przegrane przetargi na realizację dostaw i obsługę systemów rowerowych oraz ewentualne kary umowne w przypadku nienależytej realizacji usług w ramach obowiązujących umów. Nextbike dokłada wszelkich starań aby minimalizować zarówno ryzyko przegranych przetargów jak i naliczeń kar.

33. **Informacje o odpisach aktualizujących wartość zapasów do wartości netto możliwej do uzyskania i odwróceniu odpisów z tego tytułu**

Grupa posiada zapasy części zamiennych o wartości 613.315,05 PLN. W omawianym okresie nie wystąpił odpis aktualizujący wartość zapasów do wartości netto.

34. Informacje o istotnych transakcjach nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych

W III kwartale 2015 Emitent poniósł nakłady na środki trwałe w wysokości 5.146.702,63. Poniższa tabela prezentuje zmiany w poszczególnych grupach środków trwałych

30.09.2015	Nośniki reklamowe i inne środki trwałe	Budynki, lokale	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe w budowie	RAZEM
TABELA RUCHU ŚRODKÓW TRWAŁYCH							
a) wartość brutto środków trwałych na początek okresu	19 615 323,89	9 072 980,88	989 437,36	1 131 538,09	-	377 961,42	31 187 241,64
b) zwiększenia (z tytułu)	5 009 978,31	-	124 864,67	11 859,65	-	43 902,76	5 190 605,39
- zakup	5 009 978,31	-	124 864,67	11 859,65	-	-	5 146 702,63
- przyjęcie z inwestycji	-	-	-	-	-	-	-
- modernizacja	-	-	-	-	-	-	-
- odniesienie kosztów likwidacji na wartość początkową	-	-	-	-	-	-	-
- nakłady inwestycyjne na środki trwałe w budowie	-	-	-	-	-	-	-
- inwestycje w obcych środkach trwałym	-	-	-	-	-	-	-
- przejęte na podstawie umowy leasingu finansowego	-	-	-	-	-	-	-
- koszty finansowania zewnętrznego	-	-	-	-	-	-	-
- rozszerzenie grupy kapitałowej	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	43 902,76	43 902,76
c) zmniejszenia (z tytułu)	(82 540,70)	-	(8 040,00)	(529 683,42)	(82 540,70)	(323 873,62)	(1 026 678,44)
- sprzedaż	(82 540,70)	-	(8 040,00)	(529 683,42)	-	-	(620 264,12)
- likwidacja	-	-	-	-	(82 540,70)	-	(82 540,70)
- przeniesienie na środki trwałe w budowie	-	-	-	-	-	-	-
- spisanie wartości	-	-	-	-	-	(323 873,62)	(323 873,62)
- darowizny	-	-	-	-	-	-	-
- przeniesienie do inwestycji w nieruchomości	-	-	-	-	-	-	-
- zmniejszenie grupy kapitałowej	-	-	-	-	-	-	-
d) wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	24 542 761,50	9 072 980,88	1 106 262,03	613 714,32	(82 540,70)	97 990,56	35 351 168,59
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(3 353 773,20)	(1 231 960,96)	(989 437,36)	(787 848,64)	-	-	(6 363 020,16)
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	(4 126 370,84)	(175 935,70)	(65 446,37)	395 481,55	-	-	(3 972 271,36)
- roczny odpis amortyzacyjny	(4 156 308,62)	(175 935,70)	(73 486,37)	(119 064,74)	-	-	(4 524 795,43)
- sprzedaż środka trwałego	29 937,78	-	8 040,00	514 546,29	-	-	552 524,07
- likwidacja środka trwałego	-	-	-	-	-	-	-
- darowizna środka trwałego	-	-	-	-	-	-	-
- reklasyfikacja do innej kategorii	-	-	-	-	-	-	-
- inne (zmniejszenia)	-	-	-	-	-	-	-
- rozszerzenie grupy kapitałowej	-	-	-	-	-	-	-
- inne (zwiększenia)	-	-	-	-	-	-	-
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(7 480 144,04)	(1 407 896,66)	(1 054 883,73)	(392 367,09)	-	-	(10 335 291,52)
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	-	-	-
zwiększenie (z tytułu)	-	-	-	-	-	-	-
- utworzenie odpisów z tytułu trwałej utraty wartości odniesionych w ciężar wyniku finansowego	-	-	-	-	-	-	-
zmniejszenie (z tytułu)	-	-	-	-	-	-	-
- sprzedaż środka trwałego	-	-	-	-	-	-	-
- likwidacja środka trwałego	-	-	-	-	-	-	-
- odwołanie odpisów z tytułu trwałej utraty wartości - odniesione na wynik finansowy	-	-	-	-	-	-	-
- zmniejszenie grupy kapitałowej	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	-	-	-	-	-	-
j) wartość netto środków trwałych na początek okresu	16 261 550,69	7 841 019,92	-	343 689,45	-	377 961,42	24 824 221,48
k) wartość netto środków trwałych na koniec okresu	17 062 617,46	7 665 084,22	51 378,30	221 347,23	(82 540,70)	97 990,56	25 015 877,07

30.09.2014

TABELA RUCHU ŚRODKÓW TRWAŁYCH	Nośniki reklamowe i inne środki trwałe	Budynki, lokale	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe w budowie	RAZEM
a) wartość brutto środków trwałych na początek okresu	1 656 023,21	9 040 777,08	927 609,03	1 131 538,09	13 179 879,40	1 498 186,95	27 434 013,76
b) zwiększenia (z tytułu)	-	-	35 099,83	-	2 999 923,19	2 148 428,57	5 183 451,59
- zakup	-	-	35 099,83	-	2 999 923,19	2 148 428,57	5 183 451,59
- przyjęcie z inwestycji	-	-	-	-	-	-	-
- modernizacja	-	-	-	-	-	-	-
- odniesienie kosztów likwidacji na wartość początkową	-	-	-	-	-	-	-
- nakłady inwestycyjne na środki trwałe w budowie	-	-	-	-	-	-	-
- inwestycje w obcych środkach trwałych	-	-	-	-	-	-	-
- przejęte na podstawie umowy leasingu finansowego	-	-	-	-	-	-	-
- koszty finansowania zewnętrznego	-	-	-	-	-	-	-
- rozszerzenie grupy kapitałowej	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
c) zmniejszenia (z tytułu)	-	-	-	-	-	(2 254 014,62)	(2 254 014,62)
- sprzedaż	-	-	-	-	-	-	-
- likwidacja	-	-	-	-	-	(2 254 014,62)	(2 254 014,62)
- przeniesienie na środki trwałe w budowie	-	-	-	-	-	-	-
- spisanie wartości	-	-	-	-	-	-	-
- darowizny	-	-	-	-	-	-	-
- przeniesienie do inwestycji w nieruchomości	-	-	-	-	-	-	-
- zmniejszenie grupy kapitałowej	-	-	-	-	-	-	-
d) wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	1 656 023,21	9 040 777,08	962 708,86	1 131 538,09	16 179 802,59	1 392 600,90	30 363 450,73
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(216 444,93)	(1 003 820,92)	(958 933,86)	(566 723,04)	(1 337 865,85)	-	(4 083 788,60)
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	(1 128 891,01)	(171 105,09)	(65 995,55)	(165 844,33)	(280 862,78)	-	(1 812 698,76)
- roczny odpis amortyzacyjny	(1 128 891,01)	(171 105,09)	(65 995,55)	(165 844,33)	(280 862,78)	-	(1 812 698,76)
- sprzedaż środka trwałego	-	-	-	-	-	-	-
- likwidacja środka trwałego	-	-	-	-	-	-	-
- darowizna środka trwałego	-	-	-	-	-	-	-
- reklasifikacja do innej kategorii	-	-	-	-	-	-	-
- inne (zmniejszenia)	-	-	-	-	-	-	-
- rozszerzenie grupy kapitałowej	-	-	-	-	-	-	-
- inne (zwiększenia)	-	-	-	-	-	-	-
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(1 345 335,94)	(1 174 926,01)	(1 024 929,41)	(732 567,37)	(1 618 728,63)	-	(5 896 487,36)
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	-	-	-
zwiększenie (z tytułu)	-	-	-	-	-	-	-
- utworzenie odpisów z tytułu trwałej utraty wartości odniesionych w ciężar wyniku finansowego	-	-	-	-	-	-	-
zmniejszenie (z tytułu)	-	-	-	-	-	-	-
- sprzedaż środka trwałego	-	-	-	-	-	-	-
- likwidacja środka trwałego	-	-	-	-	-	-	-
- odwołanie odpisów z tytułu trwałej utraty wartości - odniesione na wynik finansowy	-	-	-	-	-	-	-
- zmniejszenie grupy kapitałowej	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	-	-	-	-	-	-
j) wartość netto środków trwałych na początek okresu	1 439 578,28	8 036 956,16	(31 324,83)	564 815,05	11 842 013,55	1 498 186,95	23 350 225,16
k) wartość netto środków trwałych na koniec okresu	310 687,27	7 865 851,07	(62 220,55)	398 970,72	14 561 073,96	1 392 600,90	24 466 963,37

35. Informacje o istotnym zobowiązaniu z tytułu dokonania zakupu rzeczowych aktywów trwałych

W III kwartale 2015 w Grupie LARQ SA. nie zaciągnięto istotnych zobowiązań z tytułu dokonania zakupu rzeczowych aktywów trwałych.

36. Informacje na temat zmian sytuacji gospodarczej i warunków prowadzenia działalności, które mają istotny wpływ na wartość godziwą aktywów finansowych i zobowiązań finansowych Grupy, niezależnie od tego, czy te aktywa i zobowiązania są ujęte w wartości godziwej czy w skorygowanej cenie nabycia (koszcie zamortyzowanym)

Nie wystąpiły.

37. Informacje o niespłaceniu kredytu lub pożyczki lub naruszeniu istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki, w odniesieniu do których nie podjęto żadnych działań naprawczych do końca okresu sprawozdawczego

W prezentowanym okresie spłaty zaciągniętych kredytów przez Spółki Grupy były regulowane zgodnie z harmonogramem spłat.

38. Informacje o zmianie sposobu (metody) ustalenia wartości instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej

Nie dotyczy.

39. Informacja dotycząca zmiany w klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany celu lub wykorzystania tych aktywów

Nie dotyczy.

40. Informacje dotyczące emisji, wykupu i spłaty nieudziałowych i kapitałowych papierów wartościowych

W związku z ustanowieniem w Spółce programu motywacyjnego dla członków kadry zarządzającej LARQ SA w dniu 31 sierpnia 2015 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki LARQ SA podjęło uchwałę o warunkowym podwyższeniu kapitału zakładowego Spółki o kwotę nie większą niż 37.500 PLN w drodze emisji nie więcej niż 375.000 akcji na okaziciela serii F, o wartości nominalnej 0,10 PLN każda i łącznej wartości nominalnej nie większej niż 37.500 PLN.

W dniu 5 marca 2015 roku zarząd spółki zależnej od LARQ SA, Nextbike Polska Sp. z o.o. podjął uchwałę o emisji 6000 obligacji serii B o wartości nominalnej 1 000 PLN każda i łącznej wartości nominalnej 6.000.000,00 PLN. Celem emisji jest finansowanie działalności Nextbike Polska Sp. z o.o. w obszarze realizacji nowych projektów w miastach: Wrocław, Lublin, Opole, Białystok. Obligacje serii B są oprocentowane według zmiennej stopy procentowej równej w skali roku stawce WIBOR, powiększonej o określoną marżę w skali roku dla każdego trzymiesięcznego okresu odsetkowego. Odsetki są płatne w ostatnim dniu danego okresu odsetkowego. Obligacje serii B zostaną wykupione przez Nextbike Polska Sp. z o.o. w dniu, w którym upłynie termin 36 miesięcy liczony od dnia przydziału. Obligacje serii B zostały wyemitowane jako niezabezpieczone w rozumieniu przepisów ustawy o obligacjach. Obligacje serii B zostały zaoferowane poprzez skierowanie propozycji nabycia do indywidualnie określonych adresatów, w liczbie nie większej niż 149, zgodnie z art. 9 pkt 3) ustawy o obligacjach

41. Informacje dotyczące wypłaconej (lub zadeklarowanej) dywidendy, łącznie i w przeliczeniu na jedną akcję, z podziałem na akcje zwykłe i uprzywilejowane

W omawianym okresie nie było wypłaty dywidendy.

42. Inne informacje mogące w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej i wyniku finansowego emitenta.

Nie dotyczy.